

Goed geregeld!

Jaarverslag 2015

Voorwoord

Ook dit jaar is weer gebleken dat de inzet van vrijwilligers onmisbaar is voor Taal aan Zee. Samen met de beroepskrachten zijn in dit tweede jaar van onze nieuwe organisatie veel activiteiten tot een goed eind gebracht. Het is toch altijd weer bijzonder om te ervaren dat vrijwilligers het verschil kunnen maken. Waar regeringen en politici in Europa tot voor kort nauwelijks een gezamenlijke aanpak konden bedenken en uitvoeren om de grote stroom vluchtelingen een goede opvang en veiligheid te bieden, staken in heel Europa met name vrijwilligers de handen uit de mouwen om te regelen dat zorg en opvang, veiligheid en een zinvol bestaan voor een deel van de vluchtelingen bereikbaar werd. Helaas hebben wij in 2015 ook moeten ervaren dat economische omstandigheden, gebrek aan sociale cohesie en aanslagen van grote invloed zijn op hoe wij in Europa aankijken tegen samenlevingen met een diversiteit van bevolkingsgroepen. Hoe belangrijk is het dan om te blijven staan én te gaan voor een omgeving waarin ook nieuwe bewoners zich veilig kunnen voelen, waarin hulp wordt geboden aan geïsoleerde anderstalige vrouwen, vluchtelingen, asielzoekers en andere migranten, waarin wordt ingezet op die zo noodzakelijke participatie van deze groepen. Vrijwilligers en beroepskrachten van Taal aan Zee hebben in 2015 laten zien dat dit werkt. Heel veel dank hiervoor!

Het jaarverslag 2015 geeft dan ook een heel goed beeld van die enorme inzet van al onze medewerkers. Ik licht er alvast een aantal voor u uit.

Taal aan Zee verzorgde een extra lesaanbod vanwege de toenemende instroom van vluchtelingen en asielzoekers. De Gemeente Den Haag ziet heel goed het belang in om vluchtelingen en asielzoekers tijdig te ondersteunen in hun vraag naar (taal)educatie en bood Taal aan Zee met extra middelen de gelegenheid om het aanbod voor deze groep fors uit te breiden. In samenwerking met onze partner ROC Mondriaan is eind 2015 een enorme inspanning geleverd om binnen enkele weken de organisatie en uitvoering van een educatief programma te verzorgen voor volwassen asielzoekers in de tijdelijke noodopvang. Met 358 enthousiaste deelnemers en in totaal 83 gemotiveerde medewerkers van Taal aan Zee en Mondriaan een meer dan geslaagd project.

Onze ambitie om de expertise op het gebied van werven, opleiden en begeleiden van taalvrijwilligers voor andere educatieve Haagse organisaties in te zetten werd in 2015 gerealiseerd. In dit jaarverslag wordt hierover uitvoerig gerapporteerd. "Goed geregeld" is niet alleen de titel van dit jaarverslag, maar ook het keurmerk voor vrijwilligerswerk, dat Taal aan Zee in december uit handen van wethouder Van Engelshoven tijdens een feestelijke bijeenkomst voor vrijwilligers mocht ontvangen. Het is wel heel bijzonder dat wij in ons korte bestaan als nieuwe organisatie dit keurmerk hebben behaald.

In het jaarverslag wordt verder ingegaan op alle overige belangrijke interne en externe ontwikkelingen van Taal aan Zee. De omgeving waarin Taal aan Zee functioneert, is fors in beweging en dat vraagt nogal wat van onze organisatie en alle medewerkers. Daadkracht, flexibiliteit, efficiency, ondernemerschap en vooral ook passie voor het werk. Gezien de bereikte resultaten van 2015, de grote inzet van alle vrijwillig en beroepsmatige werkzame medewerkers daarin en de goede samenwerking met de Gemeente Den Haag en de overige taalaanbieders in de stad, is het vertrouwen bij mij groot dat wij zeker in staat zijn om al die nieuwe uitdagingen ook de komende jaren aan te kunnen.

Ik wens jullie allen veel leesplezier toe!

Rob Wiegman – voorzitter Taal aan Zee

Inhoudsopgave

	Pagina
Deel 1 <u>Over Taal aan Zee</u>	6
<u>1.1 De organisatie</u>	
1.1.1 De visie, missie en ambities	
1.1.2 Doelgroep en aanbod	
1.1.3 De organisatie	
1.1.4 Beleid	
<u>1.2 De behaalde resultaten in 2015</u>	10
Cijfers en toelichting	
Deel 2 <u>Ontwikkelingen in 2015</u>	13
2.1 Vluchtelingencrisis	
2.2 Noodopvang	
2.3 Basistraining voor taalvrijwilligers	
2.4 Goed geregeld!	
Deel 3 <u>Het educatieve aanbod</u>	17
<u>3.1 Unit Centraal</u>	
3.1.1 Doelgroep	
3.1.2 Aanbod	
3.1.3 Begeleiding, door- en uitstroom	
3.1.4 Extra activiteiten	
<u>3.2 Unit In de wijk</u>	25
3.2.1 Doelgroep	
3.2.2 Aanbod	
3.2.3 Werkwijze	
3.2.4 Extra activiteiten	
<u>Deel 4 De vrijwilligers</u>	33
4.1 Cijfers vrijwilligers in 2015	
4.2 Vrijwilligersbeleid 2015	
4.3 Begeleiding, ondersteuning en waardering	
<u>Deel 5 Samenwerking met externe organisaties in 2015</u>	37
<u>Deel 6 PR/communicatie/werving</u>	40
<u>Deel 7 Financiën</u>	42
7.1 Financieel jaarverslag	
7.2 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	
7.3 Fondsen, donaties, giften en overige inkomsten	
<u>Deel 8 <u>Blik op de toekomst</u></u>	46
<u>Colofon</u>	

Deel 1 Over Taal aan Zee

1.1 De organisatie

1.1.1. De visie, missie en ambities

De visie

Taal is de sleutel tot participatie. Voor een aantal Haagse anderstalige burgers is de stap naar deelname aan de samenleving groot. Om die stap te kunnen maken, hebben zij behoefte aan een laagdrempelig taalaanbod waarmee zij basiskennis en -vaardigheden kunnen opdoen.

Taal aan Zee bereikt met haar lesaanbod op jaarbasis **ruim 1000 anderstaligen** die (nog) geen toegang hebben tot of ondersteuning nodig hebben bij regulier onderwijs. De Nederlandse les bij Taal aan Zee is voor hen een middel om de volgende stap te zetten in de Nederlandse samenleving.

De missie

Als professioneel geleide vrijwilligersorganisatie verzorgt Taal aan Zee in Den Haag een laagdrempelig en gedifferentieerd educatief aanbod voor geïsoleerde anderstalige vrouwen, vluchtelingen, asielzoekers en andere migranten en/of laaggeletterden om hun zelfredzaamheid te versterken en hun deelname aan de samenleving te bevorderen. Hiervoor biedt Taal aan Zee een vraaggestuurd aanbod. Het gaat daarbij veelal om maatwerk, omdat de achtergrond van de cursisten en deelnemers zeer verschillend is. Je kunt daarbij denken aan hun omstandigheden, het taalniveau, de cultuur, de geschooldheid in het land van herkomst en het leervermogen. De lessen vinden zowel individueel als groepsgewijs plaats en worden aangeboden op de centrale locatie, dan wel aan of dicht bij huis. De activiteiten van Taal aan Zee worden geheel uitgevoerd door ongeveer **275 vrijwilligers**. Zij worden hierin ondersteund door een klein team van betaalde medewerkers.

De ambities

De ambities voor Taal aan Zee lagen in 2015 op het vlak van het verder uitbouwen van de samenwerking met andere taalaanbieders, onder meer als motor van de Haagse taalketen, het inzetten van de expertise op het gebied van werven, opleiden en begeleiden van taalvrijwilligers en het lesgeven met vrijwilligers aan bijzondere doelgroepen. Samen met ROC Mondriaan Taal+ school (hierna te noemen: Mondriaan) vormt Taal aan Zee op de Brouwersgracht sinds 2014 een centrum voor laagdrempelige educatie met veel mogelijkheden voor nu en in de toekomst. Dat kreeg in 2015 nog verder vorm.

Voor 2015 (en verder) stonden de volgende drie doelen centraal om de ambities te bereiken:

- Het zodanig op poten zetten en inrichten van de interne organisatie dat Taal aan Zee kwalitatief en getalsmatig in staat is om in de komende jaren niet alleen haar markt- en financiële positie te behouden, maar ook geleidelijk uit te breiden.
- Naast continuering van bestaand aanbod, een start maken met vernieuwd dan wel nieuw vraaggestuurd aanbod, coproducties dan wel samenwerkingsproducties met andere educatieve instellingen/organisaties én uitbreiding van financiële middelen en mogelijkheden om een passend aanbod te kunnen (blijven) doen aan de doelgroep.
- Een actieve, centrale - en zichtbare positie van Taal aan Zee voor wat betreft het verzorgen van een educatief aanbod gericht op migranten en/of laaggeletterden met én door vrijwilligers.

1.1.2 Doelgroep en aanbod

De primaire doelgroepen van Taal aan Zee zijn geïsoleerde anderstalige vrouwen, asielzoekers, vluchtelingen en andere migranten die (nog) onvoldoende toegang hebben tot regulier aanbod in Den Haag. Aan deze groepen biedt Taal aan Zee individuele en groepsgewijze trajecten Nederlands als tweede taal (NT2), trajecten Engels en ICT (digitale vaardigheden), begeleiding en ondersteuning.

1.1.3 De organisatie

Zonder vrijwilligers geen Taal aan Zee. De inzet van vrijwilligers is voor Taal aan Zee onmisbaar. De kerntaak, het lesgeven aan asielzoekers, vluchtelingen en geïsoleerde vrouwen, wordt uitgevoerd door vrijwilligers. Ook op andere gebieden zijn vrijwilligers actief. Dit varieert van systeembeheer, receptie en administratie tot bestuurlijk werk.

Bij Taal aan Zee waren in 2015 ruim **275 vrijwilligers** actief.

Hun inzet wordt mogelijk gemaakt en begeleid door 11 **betaalde medewerkers** die garant staan voor de continuïteit en kwaliteit. Zij zetten de lijn uit en faciliteren de vrijwilligers in de uitvoering van hun werkzaamheden, zowel inhoudelijk als organisatorisch.

Het team van beroepskrachten bestond in 2015 uit (in alfabetische volgorde):

- Wieke Boxsem, coördinator unit In de wijk (24 uur)
- Eva de Bruijne, coördinator unit Centraal (36 uur, in dienst per 1 januari 2015)
- Fatma Ekren, financieel administratief medewerker (30 uur)
- Ali Hassan, receptiemedewerker/secretariële kracht (26 uur), gedetacheerd via Werkbij.
- Amina Karbache, bureaucoördinator (24 uur)
- Annabelle Lock, stafmedewerker deskundigheidsbevordering (20 uur)
- Eline van Oord, stafmedewerker voorlichting, pr en werving (20 uur)
- Jolanthe van Rossem, secretariael administratief medewerker (16 uur, uit dienst per 1 april 2015)
- Inge van der Schoot, coördinator unit In de wijk (24 uur)
- Ingrid Suasso de Lima de Prado, directeur (36 uur)
- Eric van Veldhoven, coördinator unit Centraal (36 uur)
- Fanny Winkelman, secretariael administratief medewerker (16 uur, in dienst per 1 april 2015)

De salarissen van de betaalde medewerkers, inclusief de directeur, zijn conform de cao-Welzijn en Maatschappelijke Dienstverlening.

Het bestuur in 2015

De rol van het bestuur van Taal aan Zee is strategisch beleidsvormend en toezichhoudend. Daarnaast heeft het bestuur een adviserende en klankbordfunctie.

Het bestuur bestond in 2015 uit (in alfabetische volgorde):

- Marianne Beelaerts, bestuurslid (uit bestuur per 31 december 2015)
- Donny Brandon, bestuurslid
- Ed de Bruyn Kops, bestuurslid
- André van Ommeren, bestuurslid
- Ingrid Sijlbing, secretaris
- Jurrie Vos, penningmeester
- Rob Wiegman, voorzitter

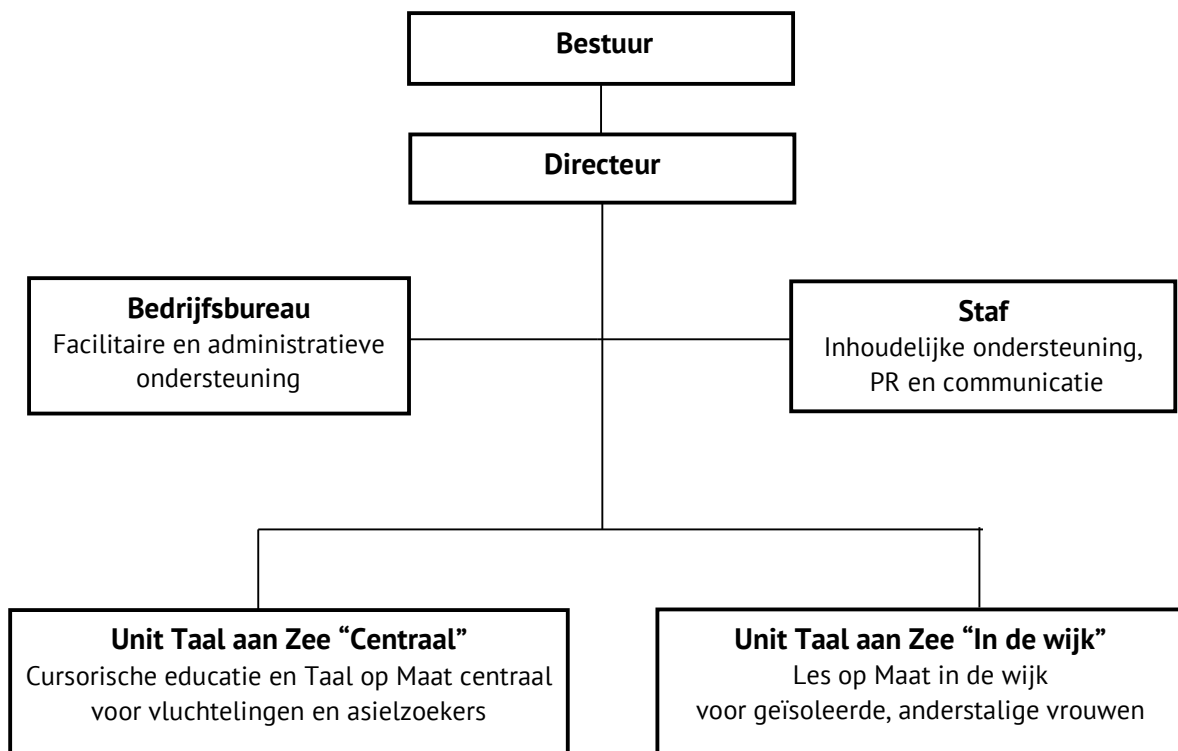
Op 1 januari 2016 trad Carlien Scheele toe tot het bestuur.

De rol van het bestuur kon van intensieve betrokkenheid met de organisatie in het eerste (fusie)jaar in 2015 worden teruggebracht tot betrokkenheid op wat meer afstand. Het bestuur heeft 9 keer vergaderd in 2015. Tijdens de vergaderingen zijn de beleidslijnen voor de organisatie bijgesteld, dan wel is nieuw beleid vastgesteld. Vaste agendapunten waren onder meer de financiën en de ontwikkelingen in de organisatie. Zo is onder meer het jaarprogramma van Taal aan Zee vastgesteld; wordt aan de hand van kwartaalrapportages van de directeur de voortgang van de organisatie en het werk besproken en is het landelijk en gemeentelijke beleid een vast gespreksonderwerp. Door het jaar heen werd tijd uitgetrokken om de uitvoering van het werk van Taal aan Zee beter te leren kennen door het regelmatig uitnodigen van medewerkers van de verschillende diensten. Aan het eind van het jaar is een beleidsdag gehouden met de medewerkers en een aantal vrijwilligers van beide units om beleidslijnen voor het komend jaar uit te zetten.

Eind 2015 besloot Marianne Beelaerts het bestuur te verlaten omdat zij de bestuurstaken niet meer kon combineren met haar drukke werkzaamheden. In Carlien Scheele heeft het bestuur een waardige opvolger gevonden. Het bestuur is deskundig op de diverse voor Taal aan Zee relevante beleidsterreinen en vormt inmiddels een hecht team. De bestuursleden van Taal aan Zee zijn vrijwilligers en ontvangen geen bezoldiging voor hun inzet.

Q *uote bestuurslid Ed: "Taal aan Zee is een warme organisatie, meedenkend en betrokken."*

Organogram Taal aan Zee

1.1.4 Beleid

Intern beleid

In 2015 werd de organisatie verder geconsolideerd. Bij de start van Taal aan Zee in 2014 lag de prioriteit op het zo snel mogelijk oppakken van alle zaken die noodzakelijk waren om het primaire proces doorgang te laten vinden. Vanaf medio 2014 werd gewerkt aan de organisatiestructuur en de organisatiestructuur door middel van een traject van organisatie- coaching met een externe coach. Het team van beroepskrachten en vrijwilligers is door dit traject naar elkaar toegegroeid en begon langzamerhand een eenheid te vormen.

Om de ambities van Taal aan Zee en de voor 2015 gestelde doelen te kunnen realiseren was het van belang de werkprocessen en de bij aanvang van de fusie tijdelijk vastgestelde organisatiestructuur door te lichten en waar nodig bij te stellen. Dit leidde medio 2015 tot het vaststellen van een 'definitieve' organisatiestructuur met een zo efficiënt mogelijke inzet en samenwerking van de medewerkers en vrijwilligers waarmee we de uitdagingen voor de toekomst aankunnen (zie het organogram voor de organisatiestructuur). Vervolgens was het tijd om het vrijwilligersbeleid onder de loep te nemen. Hoe gaat Taal aan Zee om met haar belangrijkste kapitaal: de vrijwilligers? De beste manier om dit te toetsen was het doorlopen van het traject om de NOV kwaliteitsonderscheiding 'Goed geregeld' te verkrijgen. Dat dit gelukt is en hoe het traject is verlopen, lichten we toe in deel 2.

Extern beleid

Voor 2015 en verder waren de ambities (besproken tijdens de beleidsdag eind 2014 en vastgesteld door het bestuur) om het bestaande aanbod te continueren, maar ook een start te maken met vernieuwd dan wel nieuw vraaggestuurd aanbod; om coproducties dan wel samenwerkings-producties met andere educatieve instellingen/organisaties aan te gaan én om uitbreiding van financiële middelen en mogelijkheden te vinden om een passend aanbod te kunnen (blijven) doen aan de doelgroep. Op verzoek van én met extra financiële middelen van de gemeente Den Haag hebben we ten eerste onze capaciteit kunnen uitbreiden wat betreft het lesgeven aan asielzoekers en vluchtelingen. Dit vanwege de grotere toestroom van deze doelgroep uit met name Syrië en Eritrea. Voorts konden we samen met Mondriaan, ook weer op verzoek van de gemeente, een bijzonder lesaanbod doen aan de asielzoekers en vluchtelingen die eind 2015 in de tijdelijke noodopvang in het voormalige ministerie van SZW werden ondergebracht. In deel 2 gaan we nader in op beide extra activiteiten. Tevens is hard gewerkt aan de ambities met betrekking tot het verder uitbouwen van de samenwerking met andere taalaanbieders in de Haagse taalketen en in het bijzonder met 'huisgenoot' Mondriaan. In deel 5 meer over de samenwerking.

De ambitie om onze expertise op het gebied van werven, opleiden en begeleiden van taalvrijwilligers voor andere educatieve Haagse organisaties in te zetten, werd in 2015 gerealiseerd. Op verzoek van stichting Lezen & Schrijven (hierna te noemen: L&S) voerde Taal aan Zee de basistraining voor taalvrijwilligers van het programma Taal voor het Leven uit. Ook verzorgden we de matching van deze taalvrijwilligers met de organisaties vanuit het programma 'Samen kom je verder'. Tevens zijn we samen met L&S in gesprek gegaan met de gemeente om vanaf 2016 de basistraining met gemeentelijke middelen voort te kunnen zetten. Meer over de basistraining in deel 2.

Wat betreft het gestelde doel om een actieve, centrale - en zichtbare positie van Taal aan Zee te realiseren is in 2015 onder meer geïnvesteerd in contacten met de Gemeenteraad, in het bijzonder de Commissie Samenleving. Leden van de Commissie van diverse partijen hebben in 2015 een werkbezoek gebracht aan Taal aan Zee om zich te informeren over de activiteiten van de organisatie.

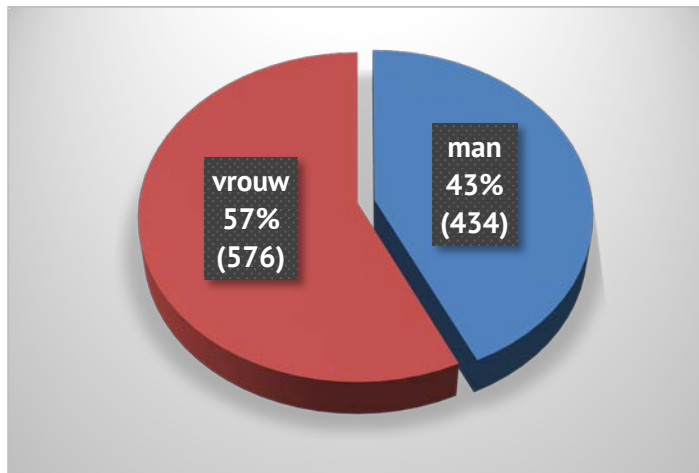
1.2 Taal aan Zee in cijfers - de behaalde resultaten in 2015

In 2015 konden we dankzij een extra bijdrage van de Gemeente de capaciteit voor lessen aan vluchtelingen en asielzoekers vergroten. Dat is ook duidelijk terug te zien in de cijfers. We beoogden 150 cursisten extra een aanbod te kunnen doen. Dit zijn er zelfs ruim 40 meer geworden. Ook het aantal actieve vrijwilligers is met 25 gestegen ten opzichte van vorig jaar. Wij hadden deze uitbreiding van ons vrijwilligersbestand hard nodig om alle extra cursisten les te kunnen geven. Het aantal deelnemers in de wijk is iets onder het beoogde aantal van 280 gebleven. Hieronder de cijfers van de totaal bereikte aantallen en verder in dit deel de cijfers uitgesplitst naar geslacht, leeftijd en landen van herkomst.

Totaal bereik	2015	2014
Totaal aantal cursisten en deelnemers, waarvan:	1010	851
• Aantal asielzoekers en vluchtelingen (cursisten Centraal)	739	547
• Aantal geïsoleerde vrouwen (deelnemers In de wijk)	271	304
Uitgestroomd:	428	417
• Aantal asielzoekers en vluchtelingen (cursisten Centraal)	267	256
• Aantal geïsoleerde vrouwen (deelnemers In de wijk)	161	161
Waarvan doorgestroomd/redzaam/traject afgerond:	248	237
• Aantal asielzoekers en vluchtelingen (cursisten Centraal)	129	123
• Aantal geïsoleerde vrouwen (deelnemers In de wijk)	119	114

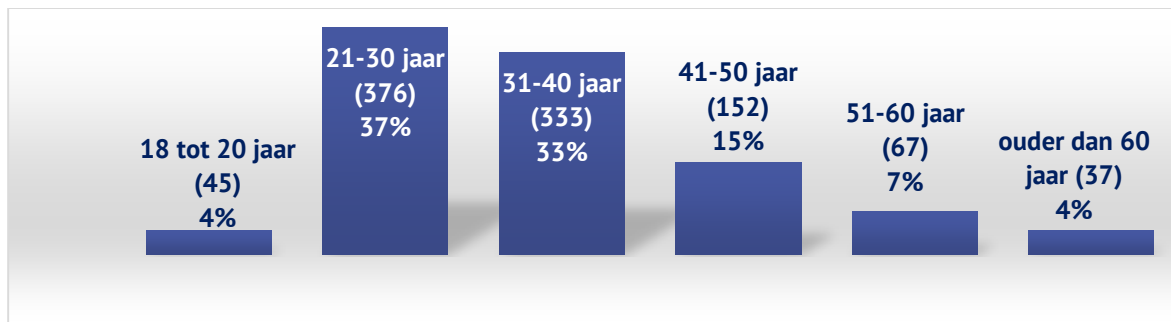
Geslacht, leeftijd en landen van herkomst cursisten/deelnemers

Geslacht

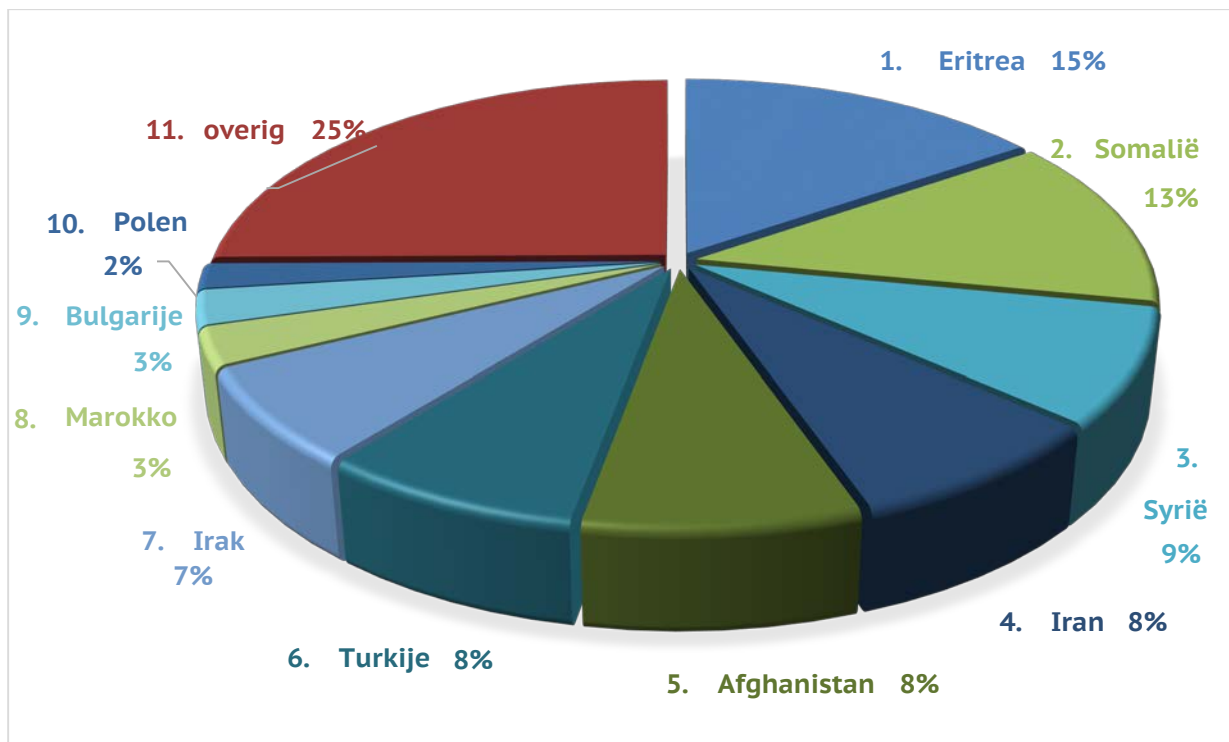
Opvallend *Het aantal mannen dat in 2015 les kreeg is met 7% gestegen t.o.v. vorig jaar. Dit komt door de grote groep alleenstaande, jonge Eritrese mannen die cursist zijn bij Centraal. Toch is het logisch dat de vrouwen nog altijd ruim in de meerderheid zijn bij Taal aan Zee, omdat de lestrajecten van de unit In de wijk alleen bedoeld zijn voor vrouwen. Bij Centraal zijn alle lesgroepen gemengd.*

Leeftijd cursisten en deelnemers (totaal)

Opvallend: Een hoog percentage van 74% van de cursisten en deelnemers is jonger dan 40 jaar. Het is een enorm potentieel aan mensen die een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan de Haagse arbeidsmarkt. Investeren in deze doelgroepen loont, zodat zij kunnen doorstromen naar vervolgeducatie, werk of vrijwilligerswerk. Met recht doelgroepen met toekomst!

Top tien landen van herkomst

Opvallend: Het afgelopen jaar kwamen de cursisten en deelnemers uit **66 verschillende landen van herkomst**. Dit jaar is er een verschuiving in de top vijf. Door de vluchtelingencrisis zijn er in 2015 veel nieuwe cursisten uit Eritrea en Syrië gekomen. De groep Somalische vluchtelingen is in verhouding tot vorig jaar afgenomen met 9%, maar staat met 13% nog steeds op een tweede plaats.

Opvallend veel jonge Turkse vrouwen komen vanwege gezinsvorming naar Nederland. Er ontstaat een nieuwe groep jonge, geïsoleerde vrouwen uit Turkije die vooral thuis Nederlandse les krijgen. Zij zijn niet inburgeringsplichtig, maar hebben de Nederlandse taal uiteraard nodig om zich hier te kunnen redden.

Vrijwilligers

Overzicht aantal vrijwilligers	2015	2014
Aantal actieve vrijwilligers (gemiddeld)	275	250
Nieuw ingezette vrijwilligers	115	58
Vertrokken vrijwilligers	110	81

Opvallend: Dit jaar waren er iets minder vrijwilligers in de wijk nodig, terwijl er juist meer docenten voor de doelgroep asielzoekers en vluchtelingen nodig waren. Extra: In de noodopvang hebben 65 vrijwilligers zich ingezet. Een aantal docenten en ondersteuners deed al vrijwilligerswerk bij Taal aan Zee. Het grootste deel van deze vrijwilligers is echter nieuw geworven.

Foto Bas Kijzers

Deel 2 Ontwikkelingen in 2015

2.1 De vluchtelingencrisis, extra gelden gemeente, uitbreiding

Al enige jaren neemt het aantal conflicten in de wereld toe en daarmee ook de vluchtelingenstroom. 60 miljoen mensen zijn wereldwijd op de vlucht voor conflict en geweld. De meeste ontheemden worden opgevangen in eigen land/regio en ruim 1 miljoen (oktober 2015) vluchtelingen vragen asiel aan in een Europees land. Ongeveer 6% van die asielaanvragen wordt gedaan in Nederland. In 2015 heeft Nederland een kleine 57.000 asielzoekers opgevangen. Het betrof hier 43.000 eerste asielverzoeken en bijna 14.000 aanvragen (gezins)hereniging. (bron: [jaarverslag 2015 IND](#)).

Eind 2015 verblijven bijna 47.000 vluchtelingen - waaronder 16.000 statushouders - nog in de verschillende opvangcentra.

De toenemende instroom zorgt ook voor een extra lokale taakstelling onder meer op het gebied van de huisvesting van statushouders. Zo is de taakstelling voor Den Haag in 2015 gestegen tot ruim 1.300 te huisvesten vluchtelingen. In 2016 zal deze verder oplopen en de gemeente heeft het op zich genomen om in 2016 een extra 700 statushouders te huisvesten om ruimte te maken in de overvolle asielzoekerscentra.

En bij een groot deel van deze groep, tevens een van de prioritaire doelgroepen van Taal aan Zee, leeft de vraag naar (taal)educatie. Om op die vraag een antwoord te geven stelde de gemeente Den Haag een bedrag van € 50.000 vanuit de extra middelen Volwasseneneducatie beschikbaar aan Taal aan Zee. Hiermee kon de capaciteit van het lesaanbod voor vluchtelingen en asielzoekers worden uitgebreid.

2.2 Project noodopvang voormalige ministerie SZW

Half oktober 2015 ontvingen we het eerste verzoek van de gemeente Den Haag om in samenwerking met Mondriaan een (educatief) dagbestedingsaanbod te organiseren voor de volwassen asielzoekers in de noodopvang. We zijn hier uiteraard direct en enthousiast mee aan de slag gegaan. Met Mondriaan hebben we een programma ontwikkeld en docenten van beide organisaties bereid gevonden een bijdrage te leveren. Tegelijkertijd kwam een enorme stroom van aanmeldingen van (nieuwe) vrijwilligers die in dit project iets wilden betekenen op gang. In twee bijeenkomsten hebben we iedereen geïnformeerd en geïnstrueerd. Voor de coördinatie van de uitvoering op locatie konden we een tijdelijke coördinator inzetten.

Helaas ging er met de huisvesting van de eerste groepen asielzoekers in het voormalige ministerie SZW begin november het een en ander mis, waardoor de uitvoering van ons aanbod werd uitgesteld. Uiteindelijk kregen we donderdag 19 november het bericht dat we van start konden gaan. Vrijdag en zaterdag 20 en 21 november waren we op locatie om de beschikbare ruimte in te richten en de eerste deelnemers aan dit programma te werven. Werving bleek niet noodzakelijk: op vrijdagmiddag stond het rijen dik voor de aanmeldingen en zaterdagavond stond de teller op 221 geregistreerde deelnemers. We zijn direct groepen gaan vormen en startten vervolgens op maandag 23 november met de eerste 8 van de 20 gevormde groepen. En die middag kwamen de cursisten, docenten en ondersteuners stralend uit onze 'lokalen'.

Deelnemers

In totaal zijn er in de periode 23 november-31 december 2015 **358 deelnemers** bereikt in de noodopvang SZW, waaronder 168 afkomstig uit Eritrea, 144 uit Syrië en 46 deelnemers uit 12 verschillende landen van herkomst.

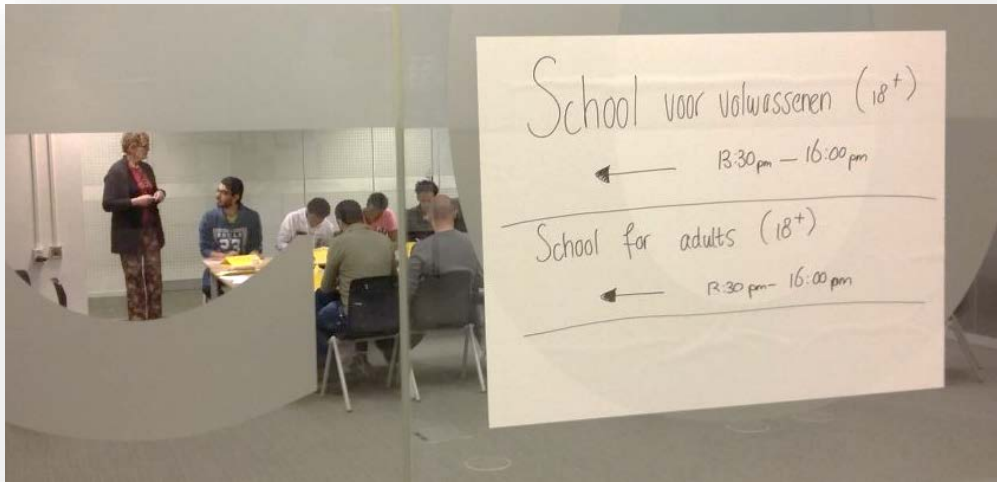

Foto Maja Landeweer

Groepen

We zijn gestart met 20 groepen, met gemiddeld 12-15 deelnemers in de eerste week. Na de eerste weken zijn er drie groepen bijgekomen en is er bijgeplaatst in reeds bestaande groepen (ook omdat we de beschikking hadden over wat extra, grotere ruimten). In totaal dus **23 groepen**. Elke groep heeft 2 dagdelen per week les gekregen van 13.30 - 16.00 uur. In de laatste twee weken van de looptijd van dit project hadden we te maken met een afnemend aantal cursisten. Vlak voor Kerst kwam de mededeling dat alle gezinnen uitgeplaatst zouden worden naar andere opvanglocaties. We hebben op woensdagmiddag 23 december met de nog aanwezige deelnemers een feestelijke afsluiting georganiseerd, met taalspelletjes, hapjes en drankjes en een optreden van straatorkest Eigen Hulp. Op maandag 28 december waren er nauwelijks meer bewoners aanwezig en hebben we onze tijdelijke werkplek weer ontruimd.

Medewerkers

Er zijn 18 (betaalde) docenten van Mondriaan bij het project betrokken geweest, 8 (vrijwillige) docenten van Taal aan Zee en uiteindelijk zijn 57 vrijwilligers ingezet als ondersteuner in en om de lessen. Voor beide organisaties ook een geslaagde proef in de samenwerking van formele en informele educatie! We hebben dit intensieve project begin 2016 afgesloten met een feestelijke borrel als dank voor de inzet van dit enthousiaste en enorm betrokken team medewerkers.

2.3 Basistraining voor taalvrijwilligers

In 2015 zijn de eerste stappen tot scholing en begeleiding van vrijwilligers van andere taalaanbieders gezet. Taal aan Zee voert sinds begin september 2015 de basistraining voor alle taalvrijwilligers in Den Haag uit voor L&S. Tevens verzorgden wij in opdracht van de gemeente (via Mondriaan) de matching van de taalvrijwilligers met de organisaties die taalactiviteiten uitvoeren. Deze basistraining van Taal voor het leven (programma van L&S) werd door onze professionals gegeven bij Taal aan Zee op de Brouwersgracht. De training over het geven van

Nederlandse les aan laaggeletterden en/of anderstaligen (NT1 en NT2) bestond uit vier bijeenkomsten. Iedereen die in Den Haag actief is als taalvrijwilliger of vrijwilligerswerk wil gaan doen kon zich hiervoor aanmelden. Deelname was gratis.

Inhoud

In de eerste (start)bijeenkomst werd aandacht besteed aan de rol van de taalvrijwilliger, leerstijlen en interculturele communicatie. Ook werd een actueel vacatureoverzicht besproken van organisaties die vrijwilligersplekken bieden. De deelnemers verlieten de eerste bijeenkomst met de opdracht een organisatie te benaderen waar zij vrijwilligerswerk zouden willen doen en zich vervolgens op te geven voor één van de geplande trainingen. Om hen daarbij te helpen, is er in de pauze en na afloop van de bijeenkomst met iedere deelnemer individueel een gesprekje gevoerd. Voor een deel van de mensen gold dat zij al een plek hadden gevonden als zij zich aanmeldden.

In de vervolgrtraining werd gekeken naar het onderwijzen van de deelvaardigheden lezen, schrijven en spreken.

Opvallend: *In totaal zijn er van september t/m december 2015 acht startbijeenkomsten georganiseerd met 134 deelnemers en zes (vervolg-) trainingen met 117 deelnemers.*

Matching

De nieuwe taalvrijwilligers die de basistraining volgden werden gematcht met taalorganisaties in Den Haag. Bij 106 vrijwilligers die de training in 2015 hebben afgerond, is een match gemaakt met: noodopvang Taal aan Zee, Taal aan Zee Centraal en In de wijk, Mondriaan, Gilde, Stichting Yasmin, Ouder en School plus, Taalhuis, Voorleesexpress, Sagenn, Capabel, Coöperatief Eigenwijzer, wijkcentrum Bouwlust, Laaktheater en Vluchtelingenwerk.

Voortgang basistraining na 2015

Taal aan Zee zal de basistraining voor taalvrijwilligers in 2016 voortzetten met financiële steun van de gemeente Den Haag. In eerste instantie is de training alleen bedoeld voor vrijwilligers die ingezet gaan worden in het educatieve aanbod van Mondriaan en bij de conversatielessen georganiseerd in het kader van het programma Taal in de buurt. L&S zal het cursusmateriaal gratis ter beschikking blijven stellen.

2.4 Goed geregeld!

De voorlopers van Taal aan Zee, OBV en Wereldvenster, beschikken over de landelijke kwaliteitsonderscheiding Vrijwillige inzet - Goed Geregeld! van NOV, de Vereniging Nederlandse Organisaties Vrijwilligerswerk. Dit is een landelijk keurmerk dat wordt toegekend aan vrijwilligersorganisaties die met hun vrijwilligersbeleid voldoen aan door NOV gestelde kwaliteitscriteria. Met gepaste trots kunnen wij melden dat wij het sinds december 2015 “goed geregeld” hebben. We willen met deze kwaliteitsonderscheiding vooral laten zien dat we de begeleiding en ondersteuning van en waardering voor onze vrijwilligers serieus nemen omdat ze het kapitaal zijn van Taal aan Zee.

Vrijwilligersbeleidsplan

We kregen de onderscheiding niet zomaar. Allereerst werd een werkgroep samengesteld van vier vrijwilligers en drie betaalde medewerkers. In de eerste bijeenkomst werd via zelfevaluaties, die

individueel ingevuld zijn door de leden van de werkgroep, gekeken in hoeverre het vrijwilligersbeleid van Taal aan Zee voldeed aan de door NOV gestelde kwaliteitscriteria. Uiteindelijk is één gezamenlijke zelfevaluatie, één startdocument voor Taal aan Zee vastgesteld, dat aangevuld is met relevante schriftelijke “bewijsmaterialen”.

Alle processen en documenten rondom het vrijwilligersbeleid zijn met een frisse en kritische blik door de werkgroep onder de loep genomen en - indien nodig - aangepast. Van alle vrijwilligersfuncties zijn bijvoorbeeld functieomschrijvingen gemaakt of aangepast en er is nu één vrijwilligersovereenkomst voor alle vrijwilligers. Dit heeft geleid tot een uitgebreid vrijwilligersbeleidsplan, dat op 1 september officieel is vastgesteld door het bestuur. In deel 4 gaan we hier verder op in.

Quote docent Jolanda: *“Het is een verrijkende ervaring.”*

Adviseurs Goed Geregeld van PEP, Pleun van den Dool en Nathaly Mercera, hebben ons in dit traject begeleid en ons namens NOV een positieve eindbeoordeling gegeven. Pleun van den Dool bracht lovende woorden van NOV over tijdens onze vrijwilligersbijeenkomst op 9 december: *“Taal aan Zee zorgt goed voor zijn vrijwilligers, zowel op papier als in de praktijk. De informatiemap voor de vrijwilligers is zorgvuldig samengesteld, verzorgd en heel compleet met alle informatie voor de vrijwilliger om zijn/haar werk naar behoren uit te kunnen oefenen.”*

Feestelijke uitreiking door de wethouder

Wethouder Van Engelshoven overhandigde op 9 december tijdens de vrijwilligersbijeenkomst de onderscheiding symbolisch aan vier vrijwilligers uit de werkgroep Goed Geregeld en bedankte alle vrijwilligers van Taal aan Zee. Zij benadrukte het belang van de Nederlandse lessen die de vrijwilligers geven aan vluchtelingen, asielzoekers en geïsoleerde vrouwen: **“U bent het begin van hun toekomst.”**

Lisa Koolhoven (zelf ook vrijwillig taalcoach/docent) van Verhalenpodium tekende het mooie verhaal op van vier vrijwilligers uit de werkgroep Goed Geregeld.

De kwaliteitsonderscheiding is vier jaar geldig.

Quote Wethouder Van Engelshoven: *“Ik sta hier trots. Juist nu waardeer ik uw inzet voor de samenleving zeer.”*

Deel 3 Het educatieve aanbod

3.1 Unit Centraal

3.1.1 Doelgroep unit Centraal

De doelgroep van de unit Centraal bestaat uit asielzoekers (in procedure) en vluchtelingen (in bezit van een verblijfsdocument). De meeste cursisten weten van het bestaan van het aanbod via zittende cursisten, mond-tot-mondreclame en via doorverwijzing door andere instellingen. Aanmelding vindt plaats tijdens het wekelijkse spreekuur op dinsdagochtend en het gezamenlijke spreekuur met Mondriaan op maandagmiddag.

Een cijfermatig beeld van de doelgroep asielzoekers en vluchtelingen in 2015:

Aantallen cursisten	2015	2014
Totaal aantal cursisten, dat deelgenomen heeft aan het aanbod van Centraal*	739	547
Aantal cursisten actief op peildatum 31-12	359	251
op wachtlijst, peildatum 31-12	113	40
Uit/doorgestroomd	267	256

* Niet alle cursisten maken een heel kalenderjaar gebruik van het aanbod.

Opvallend: het aantal ingeschreven cursisten is in 2015 gegroeid met ruim 35%.

Het aantal actieve cursisten op de teldatum met 43 %.

Cursisten in procedure of met verblijfstitel	2015	2014
in asielprocedure	116	133
in bezit van een verblijfsvergunning op asielgronden	537	348
in bezit van een verblijfsdocument op reguliere gronden	86	66
Totaal	739	547

In percentages: 16% van de cursisten is in procedure en 84% beschikt over een verblijfsdocument in 2015.

Opvallend: De percentages asielzoekers in procedure en statushouders zijn nog sterker uit elkaar gaan lopen. Reden: Er is geen azc in Den Haag en de huidige instroom (Syriërs en Eritreeërs) krijgt sneller een verblijfsstatus.

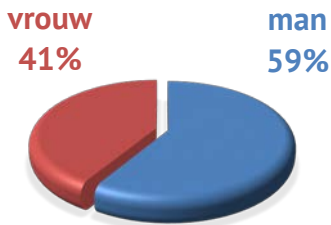
Cursisten met verblijfsvergunning en de relatie tot de inburgering	aantal	%
wachtlijst inburgering/moet nog inburgeren	133	18 %
bezig met inburgering	219	30 %
inburgering afgerond, examens behaald of vrijstelling*	75	10 %
voortijdig gestopt/examen niet gehaald/ bezig met vrijstelling/resultaat inburgering onbekend	159	21 %
niet van toepassing	153	21 %
Totaal	739	100 %

*cursisten volgen geen NT2 bij Taal aan Zee Centraal, alleen aanvullend aanbod.

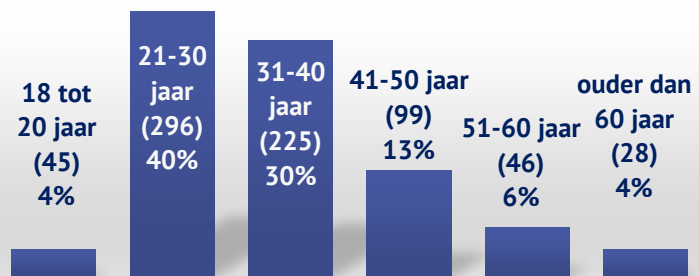
Opvallend: Het grote aantal nieuw ingeschreven in 2015 (55%). De verhouding man/vrouw is iets verschoven: nu zijn er meer mannen.

Geslacht, leeftijd en landen van herkomst cursisten

Geslacht cursisten

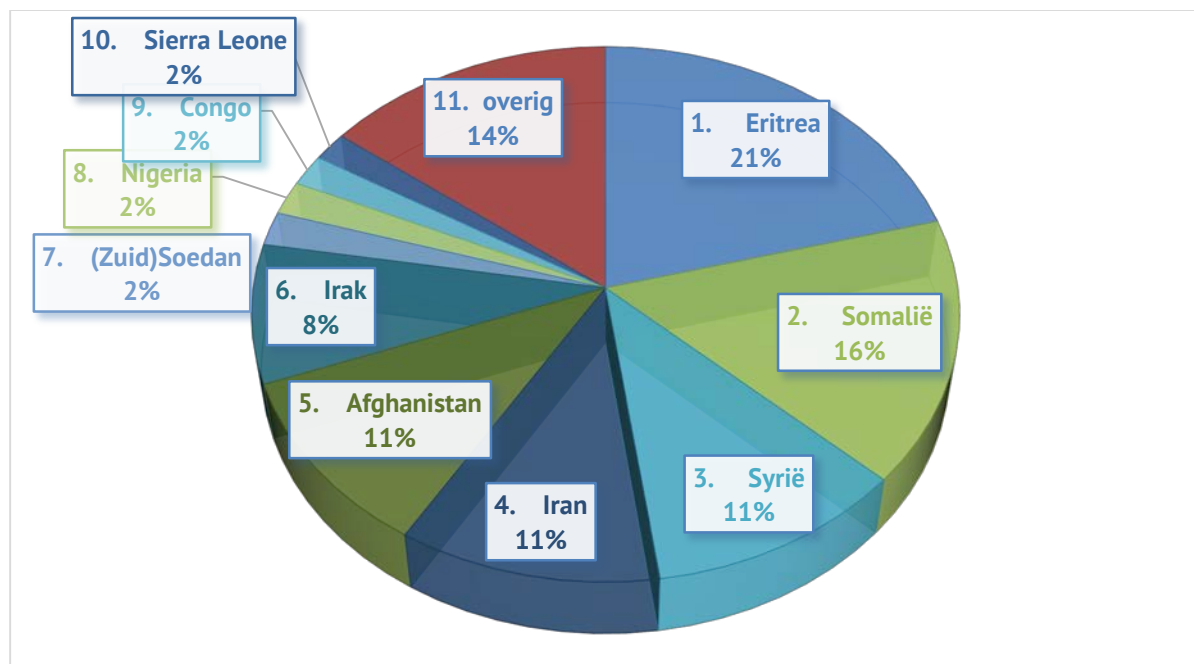

Leeftijden cursisten

Opvallend: 74% van onze cursisten is jonger dan 40 jaar. De grootste groep (44%) is zelfs jonger dan 30 jaar.

Top tien landen van herkomst unit Centraal

Opvallend: Zoals verwacht zijn de toenemende aantallen vluchtelingen uit Eritrea en Syrië ook bij Taal aan Zee zichtbaar. 70% van de cursisten komt uit de top 5 van herkomstlanden. 30% uit 46 verschillende landen. Opvallend is dat vooral de Eritreeërs hun weg naar Den Haag weten te vinden. Dat heeft effect op de verhouding man/vrouw, opleidingsniveaus en leeftijden (76% is jonger dan 40 jaar). Asielzoekers uit Eritrea en Syrië krijgen - eenmaal in de procedure - snel een verblijfsvergunning en de inburgering kent nauwelijks wachtlijsten. Dat verklaart het grote aantal cursisten van Taal aan Zee Centraal (op teldatum 31-12-2015) met een verblijfsstatus (84%) en bezig met een inburgeringstraject (30%).

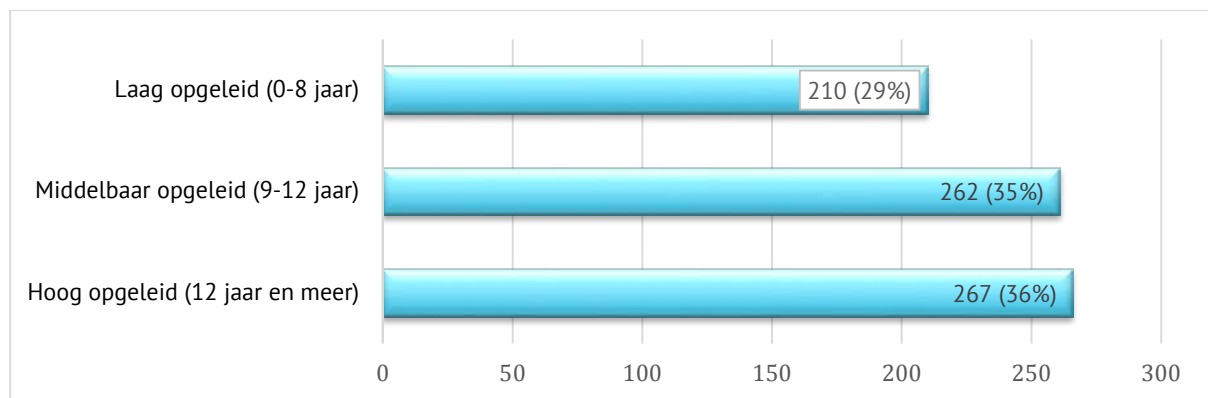
3.1.2 Aanbod unit Centraal

In 2015 is door extra gemeentelijke subsidie het aanbod NT2 uitgebreid. In totaal hebben we in de unit Centraal 35% meer cursisten kunnen inschrijven. We konden extra lokalen op de Brouwersgracht gebruiken op de middagen (van Mondriaan, die “in ruil daarvoor” in de avond weer van onze lokalen gebruik maakte) en huurden voor de ochtenden extra ruimte bij Stichting De Chinese Brug. Het keraanbod van de unit Centraal bestond ook in 2015 uit cursussen Nederlands als tweede taal (NT2), computervaardigheden (ICT) en Engels.

Nederlands als tweede taal (NT2)

Gezien de grote diversiteit binnen onze doelgroep zetten we in op differentiatie van ons aanbod. De achtergrond en vraag van de cursist is leidend voor de inrichting van het aanbod.

Ter illustratie: **Vooropleiding land van herkomst (gebaseerd op aantal jaren onderwijs)**

Opvallend: Deze tabel geeft een wat vertekend beeld van de werkelijkheid. Het lijkt alsof het grootste deel van ons cursistenbestand midden- en hoog opgeleid is. Op papier klopt dit. Echter, in de praktijk blijkt (zeker voor de grote groep Eritreeërs) dat het aantal jaren onderwijs niets zegt over leerbaarheid en leertempo. We kunnen vanuit die ervaring (en leerbaarheidstoetsen) zeggen dat het grootste deel op dit moment een lager opleidingsniveau heeft. Dit heeft effect op het gerealiseerde aanbod en doorstroommogelijkheden.

Groepen NT2

Het streven is de cursisten zo intensief mogelijk (3 dagdelen van 2,5 uur per week) les te geven. Het is in de tweede helft van 2015 gelukt de meeste groepen (ook alfabetisering en langzaam lerenden) op 7,5 uur per week te zetten. In de groepen worden verschillende basismethodes ingezet voor de hoger- en lager opgeleiden, analfabeten en langzame leerders. Daarnaast wordt er van divers materiaal uit een goed gevulde materialenbank gebruik gemaakt. En wordt extra geoefend met diverse online programma's als Oefenen.nl, Nt2taalmenu.nl en de bij methodes beschikbare websites.

Cursisten worden tussentijds getoetst met (zelfontwikkelde) leerstofafhankelijke diagnostische toetsen. Voor de zomervakantie (of tussentijds, bij afronding van het niveau) worden cursisten getoetst op vier vaardigheden: lezen, luisteren, schrijven en spreken met behulp van de leerstofafhankelijke trajecttoetsen. De resultaten van deze toets worden gekoppeld aan de taalniveaus van het Europees Referentie Kader en vervolgens vermeld op de verklaring die wordt uitgereikt aan de cursisten. In december 2015 zijn nieuwe toetsen op A1, A2 en B1 niveau verschenen en aangeschaft: het Voortgangsinstrument NT2 (VNT2). In 2016 zullen we dit instrument gaan inzetten.

O pvallend

- *Bij de intake van de Eritreeërs blijkt dat een groot deel anders gealfabetiseerd is. Het Tigrinya kent een ander schrift. De meeste cursisten beheersen het Latijnse schrift wel, maar hebben hier veel moeite mee. We zijn daarom groepen beginners met extra aandacht voor schrijfvaardigheid gestart.*
- *Het aantal (semi)analfabeten en langzaam lerenden is in 2015 toegenomen. De unit Centraal kende aan het eind van 2015 alfabetiseringsgroepen op alfaniveau A, B en C. Voor de groep langzaam lerenden (rond A1 en A2) lijkt elders in de stad geen passend aanbod te zijn. Voor cursisten die al langer in een traject zitten maar geen voortgang laten zien, ontwikkelen we een uitstroomprogramma om de taal buiten een lessituatie te kunnen onderhouden, gericht op sociale en praktische redzaamheid.*
- *Ondanks de extra middelen eindigden we 2015 toch met een aanzienlijke wachtlijst. De vraag naar (extra) taal is enorm. De 2 à 3 dagdelen in de inburgering is voor veel cursisten onvoldoende om op redelijke termijn de Nederlandse taal onder de knie te krijgen. Er is veel behoefte aan extra mogelijkheden om de taal in de praktijk toe te passen.*
- *Aangezien de inburgering nauwelijks wachttijden meer heeft is de tussentijdse in- en uitstroom binnen de unit Centraal fors toegenomen.*

Taal op Maat

Een deel van onze cursisten heeft een basistaalvaardigheid opgebouwd. Daarna ontstaan soms gerichte, specifieke taalvragen. Afhankelijk van de taalvraag worden er individuele en groepsgewijze trajecten Taal op Maat georganiseerd. In een *individueel traject* krijgt de deelnemer een traject dat geheel is afgestemd op haar/zijn taalvraag. In de *groepsgewijze trajecten* worden meerdere deelnemers met een vergelijkbare vraag in kleine groepjes samengebracht. Dit kunnen groepjes zijn van drie personen maar het kunnen ook wat grotere groepen zijn als het bijvoorbeeld gaat om training spreekvaardigheid. Deze 'op maat trajecten' zijn een aanvulling op de cursussen van Taal aan Zee Centraal of andere taalaanbieders, maar worden ook aan vluchtelingen en asielzoekers aangeboden die (nog) geen ander traject volgen.

Engels

Deelnemers volgen om diverse redenen een cursus Engels. Bijvoorbeeld om beter toegerust te zijn voor studie of arbeidsmarkt of vanuit een sociaal motief. Veel cursisten hebben contacten over de hele wereld; familie en kennissen die overal terecht zijn gekomen. Engels is een wereldtaal en is dan bij uitstek een geschikte voertaal. Het aanbod Engels is beperkt van omvang (4 groepen op 4 verschillende niveaus, ieder 1 dagdeel van 2,5 uur) en vooral bedoeld als aanvullend aanbod. Voor een flink aantal cursisten is Engels een 'keuzevak' naast een cursus NT2.

ICT

Twee dagdelen van 2,5 uur per week kunnen cursisten werken aan hun computervaardigheden. Dit doen ze individueel onder begeleiding van 2 à 3 docenten. Gestart wordt met een uitgebreide intake ICT en op basis daarvan wordt het programma voor de cursist bepaald. Met de cursisten wordt halfjaarlijks het traject geëvalueerd en waar wenselijk bijgesteld.

Overzicht trajecten Taal aan Zee Centraal

Opvallend: Taal aan Zee unit Centraal bediende in 2015 totaal **739** cursisten en beschikte over gemiddeld 373 cursistplaatsen om aan de diverse vragen te voldoen. In november bereikten we een record aantal cursistplaatsen van **400**.

In deze tabel wordt een totaal overzicht gegeven van de aantallen cursisten per cursus per maand.

Maand	(A)NT2	TOM-i/g	Engels	ICT	totaal
januari	262	37	49	26	374
februari	248	42	40	27	357
maart	243	51	43	28	365
april	266	54	44	27	391
mei	267	59	40	23	389
juni	253	60	37	16	366
september	249	5	35	29	318
oktober	295	27	36	29	387
november	317	27	32	24	400
december	290	31	33	23	377
gemiddeld	269	40	39	25	373

Opvallend: Nieuw in ons aanbod is het project **Taalmaatjes**. Studenten van (met name) de Haagse Hogeschool (European Studies) worden gekoppeld aan jonge ambitieuze cursisten van Taal aan Zee.

Veel asielzoekers en vluchtelingen die Nederlandse les krijgen bij Taal aan Zee, willen graag een beroepsopleiding doen of gaan studeren. Hun taalniveau is vaak nog te laag om met een opleiding te kunnen beginnen. Ook kennen ze meestal onvoldoende mensen om Nederlands mee te praten. Een maatje helpt de cursist met dagelijkse taalvragen en spreekvaardigheid door informatie uit te wisselen over onderwerpen die hen interesseren. Dat kan bij Taal aan Zee, maar ook door samen op pad te gaan: naar de bibliotheek, een museum of bijvoorbeeld een café. Zo leert de cursist meer over de Nederlandse cultuur én het leven van Nederlandse studenten. In 2015 zijn de eerste 18 koppelingen gemaakt en in 2016 wordt dit zeker uitgebreid.

3.1.3 Begeleiding, door- en uitstroom unit Centraal

Een team van vier vrijwillige cursistenbegeleiders draagt, onder begeleiding van de unitcoördinator, zorg voor de uitvoering van de cursistenbegeleiding unit Centraal, die bestaat uit:

- inschrijving, (intake)toetsen, plaatsing, registratie van presentie en absentie
- verzuimbegeleiding
- voortgangsgesprekken
- uit- en doorstroombegeleiding

Intake-, toetsing en plaatsing

Tijdens het spreekuur op dinsdagochtend worden cursisten ingeschreven, getoetst en geplaatst in het meest passend aanbod. In 2015 is de intake-procedure verfijnd en bijgesteld en zijn de intake-toetsen aangepast. Cursisten die zich bij de unit aanmelden maar niet inburgeringsplichtig zijn, worden warm overgedragen aan Mondriaan. **In 2015 ging het hier om een kleine 40 cursisten.** Ook wordt tijdens de spreekuren doorverwezen naar andere (taal)aanbieders. Alle cursisten die nog niet uit- of doorstromen melden zich aan het eind van de zomervakantie opnieuw om geplaatst te kunnen worden in het nieuwe cursusjaar.

Verzuimbegeleiding

De presentie wordt door de docenten bijgehouden en op basis daarvan worden cursisten die te weinig of niet aanwezig zijn aangesproken/gebeld door de cursistenbegeleiders. In de tweede helft van 2015 hebben we ons verzuimbeleid aangescherpt. Cursisten die twee maanden achter elkaar minder dan 66% aanwezig zijn, worden uitgeschreven. Door de acties van de cursistenbegeleiders weten we meer over de motieven van verzuim. De meest voorkomende motieven: een slechte gezondheid, problemen in de (asiel)procedure en het combineren van lessen met activiteiten bij andere instellingen. Cursisten melden zich ook vaker/beter af als ze niet kunnen komen. Het verzuim is hierdoor dit jaar weer met enkele procenten teruggebracht.

Voortgangsgesprekken

Ervaren vrijwilligers voeren met alle cursisten één keer per jaar een voortgangsgesprek van ongeveer tien minuten. Inzet is om informatie te verzamelen over de tevredenheid van de cursist, het verzuim te bespreken (indien van toepassing), toekomstperspectief in beeld te krijgen, geregistreerde gegevens te controleren en waar nodig informatie te verstrekken. De resultaten van de gesprekken maken het mogelijk sneller in te spelen op vragen en bijvoorbeeld overplaatsing te regelen naar een qua niveau beter passende groep, een extra maatwerkprogramma of begeleiding bij uitstroom aan te bieden. De gespreksverslagen worden ook gebruikt om docenten feedback op hun lespraktijk te geven.

Opvallend: *Cursisten zijn erg positief over de persoonlijke aandacht tijdens deze gesprekken. Over het algemeen zijn zij zeer tevreden over de kwaliteit van de lessen, de betrokkenheid van de docenten en de sfeer binnen de organisatie.*

Doorstroom en uitstroom cursisten

Onderstaand overzicht geeft een beeld van de door- en uitstroomgegevens van de unit Centraal in 2015. Van de 739 ingeschreven cursisten zijn er 267 uit- of doorgestroomd (36%).

Een overzicht:

Totaal aantal cursisten uit- of doorgestroomd 2015	267	100%
doorgestroomd naar (vervolg)opleiding, inburgeringscursus of werk	66	25 %
ingeschreven, geplaatst maar nooit verschenen	27	10 %
tussentijdse uitval: terugkeer, problemen, ziek, verhuisd, geen kinderopvang	80	30 %
cursus afgerond op diverse niveaus in juli 2015*	77	29 %
niet meer verschenen, reden onbekend (doorgestroomd of uitgevallen*)	17	6 %
<i>* van deze cursisten is niet bekend of zij zijn doorgestroomd naar (vervolg)opleiding, inburgering of werk.</i>		

De Volgende Stap

Met het programma “De Volgende Stap” biedt de unit Centraal haar cursisten individuele doorstroombegeleiding aan. In 2015 is de vorm en inhoud hiervan opnieuw onder de loep genomen en bijgesteld naar meer groepsgewijze activiteiten en individuele begeleiding alleen waar sprake is van een concreet, realistisch en haalbaar perspectief. Tegelijkertijd blijven het versterken van zelfvertrouwen en het vinden van de eigen kracht belangrijke elementen in deze vorm van begeleiding. Met de begeleiders wordt regelmatig in intervisiebijeenkomsten de voortgang besproken en informatie uitgewisseld.

Vanaf september 2015 zijn 12 cursisten gekoppeld aan een coach van De Volgende Stap volgens de nieuwe opzet. In de eerste helft van 2015 liepen nog drie begeleidingstrajecten door vanuit 2014. We blijven ons - in samenwerking met partners - inzetten voor meer en betere doorstroommogelijkheden voor onze doelgroep. En hopen in 2016 hier concrete resultaten van te kunnen laten zien.

3.1.4 Extra activiteiten unit Centraal

- Alle groepen (A)NT2 van de unit Centraal hebben dankbaar gebruik gemaakt van de mogelijkheid van een introductiebezoek aan de Centrale Bibliotheek. Aan het eind van het bezoek aan de bieb lagen de (gratis) bibliotheekpassen voor de cursisten klaar.
- In 2015 hebben bijna alle groepen (A)NT2 in een halfjaarplanning deelgenomen aan Blik op Den Haag, een samenwerkingsproject van de Bibliotheek en het Haags Historisch Museum. In twee gastlessen krijgen de cursisten een beeld van de geschiedenis van Den Haag aan de hand van een presentatie, voorwerpen uit de collectie van en een rondleiding door het Historisch Museum. In 2015 is het programma aangepast zodat het ook geschikt is voor cursisten met een lager taalniveau (vanaf rond A1).
- Dit jaar organiseerden we een Lentefeest vlak voor de meivakantie. Met meerdere (creatieve) workshops, door cursisten meegebrachte hapjes en muziek. Het feest eindigde met spontane dans en zelfs de polonaise ontbrak niet.

Opvallend: Eind 2015 had Taal aan Zee Centraal belangstelling van verschillende culturele instellingen. Een aantal van onze cursisten en docenten heeft op uitnodiging van Theater aan het Spui deelgenomen aan 'Aan tafel', onderdeel van het minifestival 'De Gouden Draak'. In december zijn cursisten en docenten uitgenodigd voor het (Engelstalige) Haags Comedy Festival. En werden we door het Theaterhuis benaderd om met hen een project met vluchtelingen op te zetten. Dat heeft geresulteerd in 'Cultuurmaatjes', dat begin 2016 van start is gegaan. En een oud-cursist, schrijver van 'Asielzoeker in Nederland' heeft deelgenomen aan het theaterprogramma 'Verhoeven doet Buurtonderzoek'.

3.2 Unit In de wijk

3.2.1 Doelgroep unit In de wijk

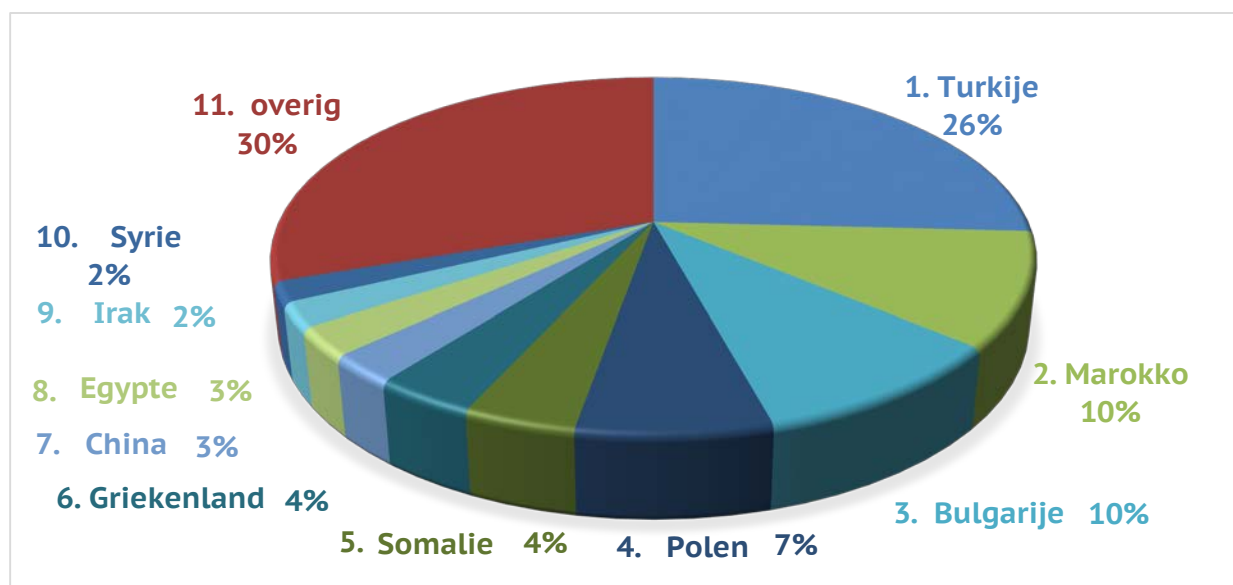
De doelgroep van de unit In de wijk bestaat uit anderstalige, geïsoleerde vrouwen met bijvoorbeeld (chronische) lichamelijke en psychische klachten, sociale problemen, trauma's, de zorg voor een ziek of gehandicapt familielid of een groot gezin. Vaak zien we een combinatie van deze factoren. Het gaat dus om een kwetsbare doelgroep. Een cijferoverzicht van de doelgroep in 2015:

Aantal deelnemers	2015	2014
Totaal aantal deelnemers in de wijk, waarvan:	271	304
Thuisles	131	154
Les op locatie in de buurt	140	150
Nieuwe lesaanvragen	238	331
Nieuw gestart in 2015	142	188
Uit/doorgestroomd	161	161

Opvallend: Dit jaar lag het aantal deelnemers in de wijk iets lager dan in 2014. In 2015 startten 142 nieuwe lestrajecten in de wijk, met 68 vrouwen die thuisles kregen en 74 vrouwen in een klein groepje dichtbij huis.

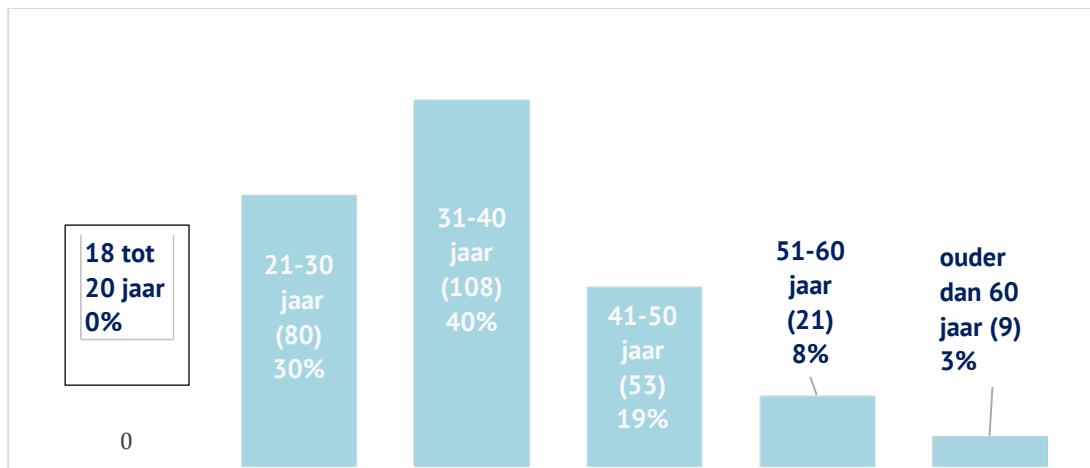
Van de 161 vrouwen die door- of uitstroomden, liggen de doorstroom- en redzaamheidscijfers met 74% dit jaar 3% hoger dan vorig jaar. Daar zijn we trots op! Het doel van de lessen thuis en in de buurt is namelijk het zodanig vergroten van de redzaamheid dat vrouwen kunnen doorstromen naar vervolgactiviteiten en daarmee van trede 1 naar trede 2 stijgen op de participatieladder.

Top tien landen van herkomst unit In de wijk

Opvallend: De deelnemers die les kregen komen uit 39 verschillende landen van herkomst. De top drie landen is hetzelfde gebleven, maar met een kleiner aandeel dan vorig jaar (46% in 2015 versus 65% in 2014). De meeste deelnemers komen oorspronkelijk uit Turkije. Deze groep vrouwen hoeft niet in te burgeren en komt zo bij Taal aan Zee terecht voor het leren van Nederlands.

Leeftijden deelnemers

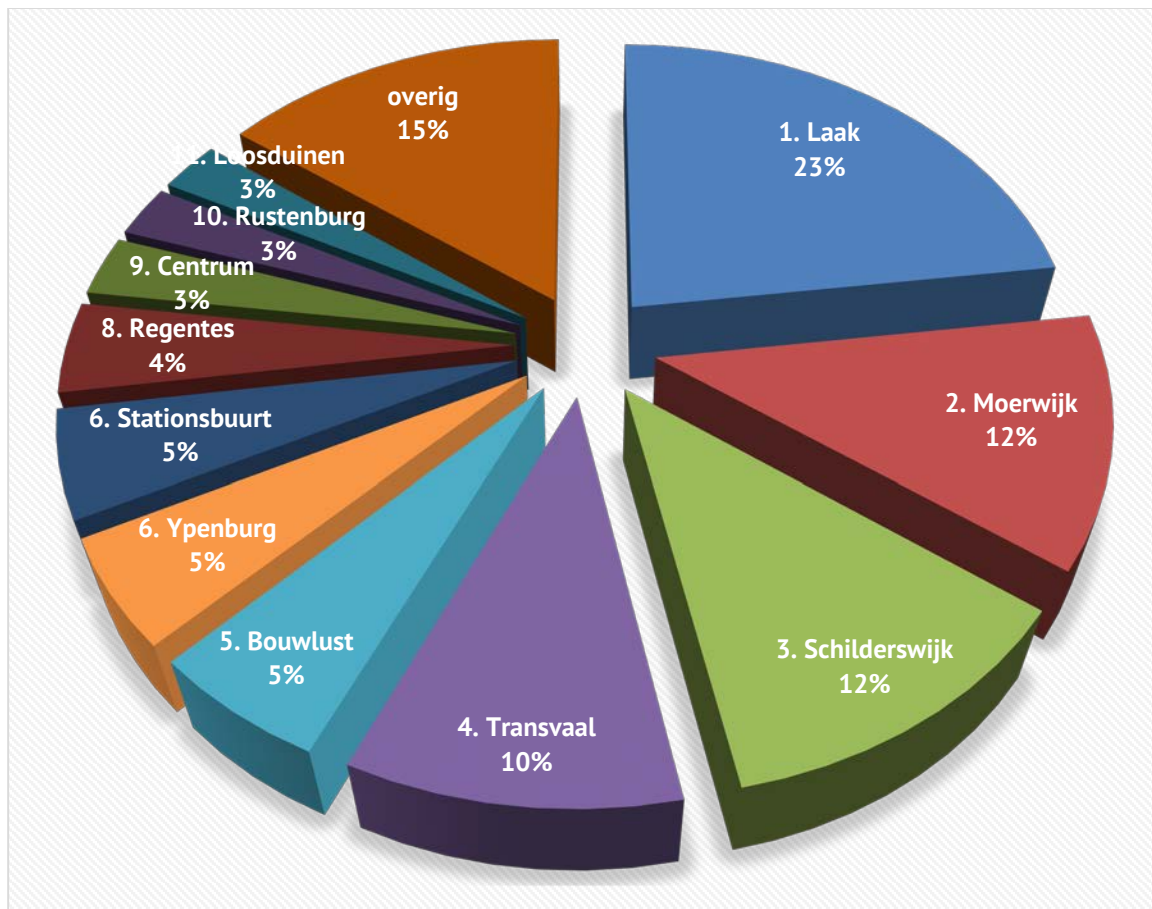
Opvallend: 70% van alle vrouwen die les krijgen bij Taal aan Zee In de wijk is jonger dan 40 jaar. De trend van vorig jaar zet zich door: de geïsoleerde vrouwen die les krijgen worden steeds jonger. Vooral de Turkse deelnemers vallen in de jonge groep tot 40 jaar. Het gaat om een nieuwe groep eerste generatie vrouwen die door gezinsvorming naar Den Haag zijn gekomen. Vaak hebben de vrouwen een baby of zijn zwanger, waardoor buitenshuis les lastig is. We constateren dat deze groep jonge moeders het moeilijk vindt zich te concentreren op de lessen. Ze zijn teveel bezig met de zorg voor hun kind en voelen zich onzeker omdat ze nog maar kort in Nederland zijn en de gewoontes en gebruiken en de instanties niet kennen. De lessen worden al zoveel mogelijk op maat aangeboden, naar de behoefte en mogelijkheden van de deelnemers, maar momenteel bekijken we ook de wenselijkheid van een speciaal traject voor deze vrouwen.

Aanmelding

Een lestraject aan huis of in de buurt begint met een lesaanvraag, die binnenkomt via ons brede netwerk. Gerichte werving en voorlichting aan verwijzers is hier vaak onderdeel van. Hierover in [deel 6](#) meer. De trajectbegeleider voert vervolgens een aanmeldingsgesprek voor de thuisles. Van alle aanmeldingsgesprekken werden in 2015 **86 vrouwen gericht doorverwezen** naar ander taalaanbod. Een aanvraag voor les in een groepje (meestal door basisscholen of wijkcentra) wordt door de unitcoördinator behandeld. Zij doet ook de aanmeldingsgesprekken op de leslocatie en is de contactpersoon voor de deelnemers van de groepsles en de leslocatie.

Opvallend: Van de 238 nieuwe lesaanvragen kwamen de meeste dit jaar binnen via:
1. Educatieve organisaties (58, via o.a. Mondriaan, Ouder & School Plus, Taal voor het Leven en basisonderwijs). 2. familie (55, via echtgenoot of kinderen), 3. Maatschappelijke dienstverlening (31) en welzijnsorganisaties (31), 5. Centrum voor Jeugd en Gezin (29).

Top elf wijken waar deelnemers wonen in Den Haag

Opvallend: Er is een kleine verschuiving in de top vijf van wijken waar onze deelnemers wonen. Transvaal is van de eerste naar de vierde plek verhuisd. De grootste groep, bijna een kwart van alle deelnemers (62 vrouwen), komt uit verschillende wijken in stadsdeel Laak. Moerwijk blijft op de tweede plaats met 12% (33 vrouwen), op de voet gevolgd door de Schilderswijk (32 vrouwen).

3.2.2 Aanbod unit In de wijk

Lestrajecten voor anderstalige geïsoleerde vrouwen in de wijk

Taal aan Zee heeft een speciaal aanbod voor vrouwen door vrouwen. Geïsoleerde vrouwen krijgen thuis Nederlandse les, omdat ze (nog) niet kunnen deelnemen aan reguliere educatie of activiteiten buitenshuis. De lestrajecten In de wijk worden één op één gegeven bij de vrouwen thuis (twee uur per week) of in een klein groepje op een vertrouwde locatie in de buurt (doorgaans twee keer per week twee uur les).

De meeste vrouwen die thuis les krijgen zijn langzame leerders met een laag opleidingsniveau A0. In de groepslessen zit de grote meerderheid tussen niveau A0 en A1 in, met een enkele uitzondering richting A2. Binnen alle trajecten staan luister- en spreekvaardigheid centraal. Bij het sociale traject staat de ontmoeting centraal. Dit traject is speciaal voor vrouwen die niet verder komen met de taalles, omdat zij minder leerbaar zijn. Het lesmateriaal is hierop afgestemd. Met dit sociale traject kunnen wij hen wel stimuleren om buitenshuis redzamer te worden.

Door de les op maat (afgestemd op hun behoeften en mogelijkheden) en de individuele aandacht verbeteren anderstalige geïsoleerde vrouwen hun taalvaardigheid en worden zij zelfredzamer. Goede resultaten worden binnen maximaal een jaar bereikt in een beperkt aantal uren per week.

De vrouwen zetten hun eerste (noodzakelijke) stap naar zelfredzaamheid, verdere participatie, emancipatie en inburgering. Onder (zelf-)redzaamheid verstaan wij: dat iemand zelfstandig in staat is contact te leggen in de Nederlandse taal en participeert in de Nederlandse samenleving. De vrouw kan bijvoorbeeld:

- zelf een afspraak maken met de dokter en of een medische klacht verwoorden;
- zelf communiceren met de leerkracht van de kinderen;
- doorstromen naar reguliere Nederlandse les of andere activiteiten buitenshuis.

Foto: Hanneke van der Werf

Les op maat aan huis

Taal aan Zee is de enige organisatie in Den Haag die de mogelijkheid van thuisles aanbiedt. Betrokken vrijwilligers komen achter een voordeur van kwetsbare en voor andere instanties soms “onzichtbare” vrouwen. Een voordeur die vaak gesloten blijft voor anderen. Taal aan Zee is daarmee de eerste schakel in de taalketen. **In 2015 kregen 131 vrouwen les op maat aan huis.**

Groepsles op maat in de buurt

In 2015 kregen 140 vrouwen les op maat in een klein groepje (vier tot zes vrouwen). Het hele jaar door zijn er zeven of acht lesgroepjes in de wijken geweest op verschillende locaties. Voor alle groepslessen geldt dat we die in nauwe samenwerking aanbieden met externe partners. Vrouwen die in een lesgroep van Mondriaan of bijvoorbeeld Ouder en School Plus of Taal in de Buurt niet mee kunnen komen, krijgen tijdelijk les van Taal aan Zee in een klein groepje. Het streven is de vrouwen zo snel mogelijk door te laten stromen naar de betreffende educatieve activiteiten. Taal aan Zee en Mondriaan hebben sinds 2015 het aanbod van beide organisaties in de wijken op elkaar afgestemd in relatie tot aanbod van andere taalpartners. Hierdoor gebeurt het dat Taal aan Zee soms geen aanbod meer hoeft te verzorgen omdat de deelnemers kunnen doorstromen naar het aanbod van een andere organisatie. Óf Taal aan Zee is juist een aanvulling op het bestaande lesaanbod zoals op Basisschool Jeroen. Twee taalcoaches gaven daar les aan negen deelnemers verdeeld over twee groepjes. Deze groepjes kwamen tot stand in samenwerking met Ouder en Schoolplus die er ook lesgeeft.

Vaste locaties waar ook groepslessen gegeven zijn in 2015: wijkcentrum Parada, Basisschool de Krullebaar, de Drie Linden, de Beatrixschool, Centrum Cromvlietplein, Shop en Spot 46. Een taalcoach van Taal aan Zee was actief in een lesgroep van Mondriaan in een Centrum voor Jeugd en Gezin, waar zij de professionele docent ondersteunde door deelnemers les te geven die extra aandacht nodig hebben. Een mooi voorbeeld om samen tot een adequate inzet van het educatief aanbod en de beschikbare middelen in Den Haag te komen.

Quote deelnemer Saloni: “Ik ga naar de markt. Ik ben niet bang of nerveus als ik de boodschappen ga doen.”

3.2.3 Begeleiding, door- en uitstroom unit In de wijk

Begeleiding

Individuele begeleiding is onderdeel van ons aanbod In de wijk. Tijdens de lessen wordt toegewerkt naar doorstroom naar passende vervolgcactiviteiten buitenshuis op het gebied van educatie of sociale participatie.

Er wordt gewerkt met een uitgebreid cursistenvolgsysteem, dat gebruik maakt van instrumenten als herintake, begeleiding, voortgangsgesprekken, uit- en doorstroombegeleiding, vraaggerichte doorverwijzing, bemiddeling naar (vrijwilligers-)werk en nazorg.

Er zijn vaste begeleidingsmomenten waarin leskoppels en lesgroepen worden ondersteund bij het stellen en realiseren van haalbare doelen (die tijdens de herintake gesteld zijn). In de lessen wordt dan naar dit gewenste doel toegewerkt. De vrouwen die thuisles krijgen staan vaak nog op de eerste trede van de *participatieladder. Voor hen is in het Nederlands praten met een dokter of een juf op school al een hele mooie eerste stap naar redzaamheid.

Ter ondersteuning van het beter leren Nederlands spreken wordt de methode Spreektaal het meest gebruikt in de lessen. De methode is speciaal voor niveau 0 tot A1+ gemaakt. Een andere vaak gebruikte lesmethode was Beter Lezen.

Deelnemers werden ook door hun taalcoach gestimuleerd om via internet leservaring op te doen met de educatieve programma's van Oefenen.nl.

Veranderingen in begeleiding thuisles-koppels

In de wijk zijn we in september 2015 een pilot gestart om de begeleiding van de thuisles-koppels anders in te richten. Redenen hiervoor waren het feit dat er voor de 'zware' functie van trajectbegeleider (vrijwilliger die het lestraject van begin tot het eind begeleidt en tevens intakes en inzetten doet) geen nieuwe vrijwilligsters te vinden waren en om de kwaliteit van de begeleiding verder te verbeteren. In plaats van een totaalfunctie 'trajectbegeleider', zijn we begonnen om het takenpakket van de trajectbegeleider te splitsen en de taken door verschillende personen te laten doen. Zo zijn de volgende nieuwe functies ontstaan: vrijwilliger Intakes thuisles, vrijwilliger Matching leskoppels en vrijwilliger Begeleiding leskoppels.

Deze nieuwe werkwijze wordt in juni 2016 geëvalueerd.

Een onderdeel van het traject zijn de her-intakes voor de geïsoleerde vrouwen. Om beter inzicht te krijgen in wat er in de lessen bereikt wordt, hebben we in het afgelopen jaar de intake voor de deelnemers uitgebreid; voordat de lessen beginnen vindt er een uitgebreide her-intake plaats met de deelnemer waardoor we inzicht krijgen in wat de taalvaardigheid aan het begin van

het traject is; lesmateriaal kan beter gekozen worden en de behaalde resultaten na een lesperiode kunnen inzichtelijker gemaakt worden. Dit is een effectief middel gebleken.

Doorstroom en uitstroom deelnemers

De lestrajecten in de wijk vormen voor veel vrouwen de opstap naar verdere educatie of participatie. Er zijn diverse doorstroommogelijkheden voor deze doelgroep, dankzij een steeds meer aansluitende taalketen, waar Taal aan Zee zich mede voor inzet. Een voorbeeld hiervan is de samenwerking met Mondriaan. Ook bij Parada konden de meeste deelnemers na de zomervakantie doorstromen naar de lessen van Mondriaan in Parada. De vrouwen die les krijgen in wijkcentra Escampade en Moerwijk en op de basisscholen Willem Drees en Galjoen konden in 2016 doorstromen naar Mondriaan of Ouder & School Plus. De lessen worden gegeven op dezelfde locaties. Deelnemers van basisschool de Drie Linden zijn samen met de cursisten van Ouder & School Plus naar Up2learn geweest. Met een mooi resultaat: twee deelnemers van Taal aan Zee stroomden door naar Up2learn.

Totaal aantal deelnemers uitgestroomd in 2015, waarvan doorstroom naar/redzaam/nog geen doorstroom:	2015 161	2014 161
Inburgering	12	7
Taal+ school	16	19
Ouder & School Plus	3	13
Taal in de Buurt	5	3
Ander educatietraject (o.a. naar Taal aan Zee groepstraject of Centraal)	50	34
Andere activiteit	10	17
Betaald werk	7	9
Geen doorstroom, maar wel redzaam	16	12
Nog geen directe doorstroom* en niet redzaam	42	47
*Het gaat hier vooral om vrouwen die door ziekte, verhuizing of langdurig verblijf in land van herkomst (vanwege familieomstandigheden) eerder gestopt zijn met de lessen, dan wel niet kunnen doorstromen na afloop van het lestraject.		

Opvallend: Het percentage doorstroom/redzaam ligt voor 2015 op 74%. In 2014 was dit 71%. Deelnemers stromen steeds beter door, mede door de goede afstemming en samenwerking binnen de Haagse taalketen. Wel zien we een toenemend aantal vrouwen dat een inburgeringscursus volgt en die daarnaast behoefte hebben aan extra les bij Taal aan Zee. Zij voelen zich onzeker en niet op hun gemak in de inburgeringscursus, maar redden het dankzij de extra steun van Taal aan Zee. Ook ondersteunen we deelnemers in het voortraject op de inburgering.

3.2.4 Extra activiteiten deelnemers

Samen op pad

De deelnemers van het lesgroepje op de Koningin Beatrixschool hebben een rondleiding in de bibliotheek gehad. De meeste moeders hadden al een bibliotheekpasje van hun kind maar nu konden ze er ook zelf een krijgen. En ze kunnen nu ook de weg vinden naar boeken voor henzelf.

Lentefeest

Op woensdag 22 april kwamen leskoppels en lesgroepjes van Taal aan Zee "In de wijk" naar Theater De Vaillant voor het Lentefeest. Het werd een zonnige en gezellige middag in de Vaillant. Mooie lente waxinelichtjes werden gemaakt in de workshop van Shiba Phull. Alle vrouwen werden vrolijk tijdens de lachworkshop van vrijwilliger Antonia van Wijk. Poernima Gobardhan verzorgde een indrukwekkende Bollywood dansworkshop. Voor de kinderen was er ook van alles te doen, magie met goochelaar Richard Top en kinderyoga verzorgd door vrijwilliger Ingeborg Barnhoorn. Op de informatiemarkt presenteerden voor de deelnemers interessante organisaties zich zoals Oefenen.nl, Bibliotheek Den Haag, Ambassadeurs Gezonde Stijl, Stichting Yasmin, Mammарosa, wijkcentrum Julianakerk, Leergeld Den Haag, Thuispoli, Groene stand en buurthuis de Burcht.

Opvallend: *Met Taal aan Zee leer je Nederlands in de bieb*

Inmiddels werken we alweer ruim een jaar samen met de bibliotheek in Transvaal. Daar is elke donderdagochtend Taal in de bieb. Taal aan Zee levert een aantal vrijwilligers, dat klaar zit met een kop koffie/thee om met taalleerders in gesprek te gaan. Dit aanbod is voor alle taalleerders in Den Haag. Gemiddeld komen er acht anderstaligen per keer. Vanwege het succes is Taal in de bieb ook gestart in de bibliotheek in Laak. Daar komen minder taalleerders op af. Maar we geven niet op want de ervaring leert dat dit soort dingen tijd nodig heeft.

Foto: De cursisten van Taal in de bieb en Taal aan Zee brachten in de Kookboekenweek heerlijke zelfgemaakte hapjes mee uit verschillende uithoeken van de wereld.

Deel 4 Vrijwilligers van Taal aan Zee

4.1 Cijfers vrijwilligers

De vrijwilligers zijn het kapitaal van onze organisatie. Zonder vrijwilligers geen Taal aan Zee. **In 2015 voerden 275 vrijwilligers het werk uit.** Het zijn de vrijwilligers die de taken verrichten waaraan Taal aan Zee haar bestaansrecht ontleent. Daarom investeren we in onze vrijwilligers en dat vraagt onder andere een helder vrijwilligersbeleid.

Unit Centraal

In 2015 zijn **101 vrijwilligers** binnen de unit Centraal betrokken geweest. Hiervan zijn er 47 gestart en 22 mensen gestopt met hun inzet voor Taal aan Zee in 2015. Aan het eind van het jaar waren er 84 vrijwilligers (en 1 stagiaire) actief. De meeste vrijwilligers waren docent NT2 (34), gevolgd door Taalmaatjes (20) en docent Taal op Maat (17).

Hiernaast zijn er 48 nieuwe mensen geworven voor en ingezet en begeleid tijdens de activiteiten in de noodopvang in het voormalige ministerie van SZW.

Unit In de wijk

Bij de unit In de wijk waren dit jaar **187 vrijwilligers** actief. De grootste groep vrijwilligers In de wijk was taalcoach thuisles. Daarna komen de taalcoaches die les gaven in een klein groepje, gevolgd door het team dat begeleidt in de wijk (de trajectbegeleiders, vrijwilliger Her-intake, vrijwilliger Begeleiding koppels en vrijwilliger Matching in de wijk).

Er kwamen ook ruim 68 nieuwe enthousiaste taalcoaches bij in 2015 die begonnen aan dit dankbare werk. Dit was nodig omdat er 88, vaak ouwe getrouwe vrijwilligsters, na jaren inzet, stopten vanwege hun leeftijd of andere persoonlijke omstandigheden. Tot de vertrekkenden behoort ook een aantal trajectbegeleiders. In 2016 zullen we de ervaring van vier van hen moeten missen.

Ambassadeurs

Behalve de nieuwe functies van taalmaatje, ondersteuner en docent in de noodopvang en begeleiding in de wijk zijn de Taal aan Zee ambassadeurs nieuw in 2015. De ambassadeurs zijn vrijwilligers die allemaal op hun eigen manier Taal aan Zee vertegenwoordigen: als schakel of bruggenbouwer, als netwerker of als ervaringsdeskundige vertellen zij over het werk van Taal aan Zee aan derden. Het team van ambassadeurs bestaat uit:

Mekka Abdalgabar, Akram Beiramvand, Aicha Ettaheri, Han Schenderling, Theo Veenkamp en Janny Vellekoop. In het smoelenboek van ambassadeurs op de website vertellen zij meer over zichzelf.

Opvallend: Dit jaar waren er speciale nieuwe vrijwilligers in het korte project van de noodopvang en nieuwe vrijwilligersfuncties zoals: taalmaatjes, ambassadeurs en vrijwilliger intake/matching en begeleiding In de wijk.

4.2 Vrijwilligersbeleid 2015

In deel 2 hebben we het er al kort over gehad: 2015 is het jaar waarin we het Goed geregeld hebben voor onze vrijwilligers. Het vrijwilligersbeleid is onder de loep genomen, functieomschrijvingen van vrijwilligersfuncties, het aanmeldingsformulier, de vrijwilligersovereenkomst en algemene informatie voor vrijwilligers werden onder andere aangepast.

4.3 Begeleiding, ondersteuning en waardering

Taal aan Zee is in al haar facetten een lerende organisatie. Leren met en van elkaar is een belangrijk uitgangspunt. In dat kader organiseerden we voor onze vrijwilligers verschillende deskundigheid bevorderende activiteiten. Dit zien wij als een belangrijk onderdeel van ons vrijwilligersbeleid.

Naast een zorgvuldig intake, introductie- en inwerkprogramma, wordt training en scholing geboden en vindt begeleiding plaats op de werkvloer en in (interview) bijeenkomsten. De vrijwilligers van Taal aan Zee kunnen rekenen op professionele begeleiding en ondersteuning door de betaalde medewerkers.

Scholing & training

Het hele jaar door hebben wij onze vrijwilligers workshops, training en scholing kunnen aanbieden. Ons aanbod in 2015:

- Alle vrijwilligers van Taal aan Zee volgen nu de basistraining (Centraal) of de introductie cursus (In de wijk)
- Verdieping voor onze taalvrijwilligers via een uitgebreide scholingsdag van Taal aan Zee met veel praktische tips over uitspraak, grammatica, materialen, de lesmethodiek TPR en de achtergrond van vluchtelingen.
- Verdieping voor onze taalvrijwilligers via het scholingsprogramma “Samen kom je verder”, dat werd uitgevoerd door Mondriaan, in samenwerking met Taal aan Zee en in opdracht van de gemeente Den Haag. De workshops zijn samengesteld naar aanleiding van de door taalvrijwilligers ingevulde vragenlijsten, waarin in het voorjaar van 2015 de behoefte aan scholing gepeild werd.
- Webinars: Spreektaal, uitspraak NT2 en “Iedereen actief, actieve taalwerkvormen voor taalcoaching” (aangeboden via Het Begint met Taal). Oefenen.nl (kennismaken) en Werken met volgsysteem (aangeboden door oefenen.nl)

Q uote taalcoach Anneke: “Ik ga het meteen toepassen in mijn lessen!”

Opvallend: onze docenten en taalcoaches kregen gedurende het hele jaar de mogelijkheid tot deelname aan veel webinars. Deze webinars werden niet door Taal aan Zee, maar door samenwerkingspartners uitgevoerd.

Begeleiding en ondersteuning op de werkvloer

Uitwisseling van ervaring, kennis en kunde werd via intervisiebijeenkomsten georganiseerd. Individuele begeleiding was vooral gericht op het uitvoeren van de taken in de praktijk en de ontwikkeling van de vrijwilliger in de functie. Er was begeleiding op de werkvloer, er waren lesobservaties en er werden begeleidings- en evaluatiegesprekken gevoerd in beide units.

De trajectbegeleiders hebben bijeenkomsten met hun taalcoaches georganiseerd. Deze werden goed bezocht. Onderwerpen waren onder meer het lesmateriaal en de nieuwe situatie rond intakes, her-intakes en begeleiding. Belangrijk was ook de mogelijkheid om ervaringen uit te wisselen. Zowel voor de taalcoaches zelf interessant, als voor de organisatie. Hierdoor weten wij wat er speelt bij onze vrijwilligers en deelnemers en kunnen we op wensen en mogelijkheden anticiperen.

Ook dit jaar werden er om de zes weken taalcafés voor taalvrijwilligers georganiseerd, samen met Taal voor het Leven. Vrijwilligers van taalorganisaties in Den Haag konden hier hun ervaringen uitwisselen en er werden thema's behandeld m.b.t. lesgeven. In september 2015 was voorlopig het laatste taalcafé omdat er intussen ruimschoots scholingsaanbod was via het programma 'Samen kom je verder'.

Verandertraject/training voor trajectbegeleiders In de wijk

In 2015 hebben de trajectbegeleiders, stafmedewerker en unitcoördinatoren In de wijk onder begeleiding van een externe coach hard gewerkt om de ingezette koers verder vorm te geven. Het thema van de training was "Veranderingen in de wijk". De invulling van de rol als trajectbegeleider en van de nieuwe functies bij Taal aan Zee werd verder uitgewerkt.

De unitcoördinatoren In de wijk speelden tijdens de proefperiode een grotere rol in de begeleiding van taalcoaches bij het werken met het lesmateriaal. Taalcoaches die te maken kregen met veranderingen in hun begeleiding, werden hier door hun trajectbegeleider van op de hoogte gesteld.

Waardering

Onze waardering voor de vrijwilligers laten we graag blijken. Dit doen wij door bijvoorbeeld positieve aandacht, feedback, waardering en complimentjes te geven (ongeschreven regels). De procedures van het waarderingsbeleid hebben wij in ons vrijwilligersbeleid vastgelegd. Zo worden de vrijwilligers minimaal 1x per jaar uitgenodigd voor een informele feestelijke bijeenkomst waarbij ze ook een presentje krijgen. In 2015 waren dat er "wat meer". Hieronder een overzicht van onze blijken van waardering.

We startten het jaar goed met de muzikale vrijwilligersbijeenkomst "**Nieuwe klassiekers**" in Theater Dakota. De geslaagde avond met zanger Sjors van der Panne en verteller Daan Bartels werd door onze vrijwilligers zeer gewaardeerd.

Het cursusjaar werd in juli afgesloten met evaluaties, gevolgd door een heerlijke lunch. De lunch werd aan de vrijwillige docenten, trajectbegeleiders, bureau- en kantinevrijwilligers,

bestuursleden en teamleden aangeboden door Taal aan Zee als dank voor de geleverde inzet de afgelopen periode.

Op 9 december was de feestelijke eindejaarsbijeenkomst voor vrijwilligers in Parkoers. Lucia Bomert en Greet Vos zongen met muzikale ondersteuning van pianist Ruud de Groot persoonlijke liedjes en speelden sketches met inbreng van de vrijwilligers. Wethouder Van Engelshoven sprak haar waardering uit voor alle vrijwilligers van Taal aan Zee in het algemeen en in het bijzonder voor de inzet in de noodopvang en reikte de kwaliteitsonderscheiding Goed Geregeld uit.

Opvallend: Tijdens de bijeenkomst werden 28 jubilarissen in het zonnetje gezet. Samen hebben zij meer dan 430 jaar ervaring als vrijwilliger bij Taal aan Zee en haar voorgangers. Wij vinden dat heel bijzonder. Vooral onder de taalcoaches zijn veel jubilarissen dit jaar.

Deel 5 Samenwerking met externe organisaties in 2015

Via ons brede netwerk werkten wij in 2015 weer samen met veel organisaties binnen én buiten Den Haag. Meer hierover in dit deel.

Mondriaan

De samenwerkingsafspraken met Mondriaan zoals geformuleerd bij aanvang van de fusie in 2014 en gefinancierd vanuit de productovereenkomst van Mondriaan met de gemeente Den Haag, zijn in 2015 voortgezet en verder uitgebouwd. De afspraak geldt voor een periode van drie jaar. Het streven is in deze drie jaar een meer samenhangend aanbod in de Haagse taalketen te realiseren door de samenwerking en afstemming tussen Mondriaan en Taal aan Zee te bevorderen op het gebied van instroom, intake en doorstroom en op het gebied van een gecombineerde inzet van professionele docenten en vrijwilligers in het NT2 onderwijs. Tevens is de inzet om de samenwerking met andere taalaanbieders op deze gebieden te vergroten, middels het Haags Taalketenoverleg.

Gezamenlijk spreekuur

In 2015 is de samenwerking met Mondriaan voortgezet m.b.t. het inloopspreekuur op de Brouwersgracht op de maandagmiddag. Een medewerker van Taal aan Zee is aanwezig bij het spreekuur. Hagenaars kunnen zich aanmelden voor de activiteiten van Mondriaan en Taal aan Zee, maar kunnen ook informatie krijgen over de andere mogelijkheden in Den Haag om de Nederlandse taal te leren. De Mondriaan of Taal aan Zee-medewerkers vangen de mensen op die niet aan de criteria voor les bij Mondriaan of Taal aan Zee voldoen en verwijzen hen naar een voor hen wel geschikte vorm van educatie. Er is up-to-date informatie beschikbaar over het educatieve aanbod in Den Haag. Hiermee is de Brouwersgracht niet alleen een taalcentrum voor volwassenen, maar ook een informatie- en verwijspunt voor iedereen die op zoek is naar een educatieve activiteit.

Afstemming intake, toetsing en doorstroom van cursisten

Taal aan Zee en Mondriaan hebben sinds 2014 de intake(toets)procedures op elkaar afgestemd. Dit draagt bij aan een betere doorstroom van cursisten.

In 2015 zijn in totaal 40 cursisten van Taal aan Zee Centraal door middel van een warme overdracht doorgestroomd naar Mondriaan. Cursisten die zich aanmelden op onze spreekuren, maar niet inburgeringsplichtig zijn, worden direct overgedragen aan Mondriaan. Ook vanuit de lessen op maat in de wijken zijn 16 vrouwen doorgestroomd naar lesaanbod van Mondriaan in de buurt.

Afstemmen educatief aanbod in de wijken

Taal aan Zee en Mondriaan hebben het huidige aanbod van beide organisaties in de wijken op elkaar afgestemd in relatie tot aanbod van andere taalpartners. Taal aan Zee blijft uiteraard de thuislessen verzorgen en werkt aanvullend als het gaat om les op een locatie in de buurt. Vrouwen die in een lesgroep van Mondriaan of bijvoorbeeld Ouder en School Plus of Taal in de Buurt niet mee kunnen komen, krijgen tijdelijk les van Taal aan Zee in een klein groepje. Het streven is de vrouwen zo snel mogelijk door te laten stromen naar de betreffende educatieve activiteiten. In diverse wijken hebben Taal en Zee en Mondriaan gezamenlijk intakes gedaan en afspraken gemaakt over in welk aanbod de vrouwen het beste geplaatst konden worden. Een mooi voorbeeld hiervan is Ypenburg. In het wijkcentrum Piet Vink kwam een grote groep vrouwen bij elkaar die graag Nederlandse les wilden. Mondriaan kon een aanbod doen voor de meer

gevorderde vrouwen, terwijl Taal aan Zee de beginners onder haar hoede nam. Hiermee werd er een non formeel aanbod voor vrouwen gerealiseerd in een wijk waar nog zeer weinig educatieve voorzieningen waren. Dat er grote behoefte is blijkt wel uit het feit dat de lesgroep van Taal aan Zee elf leergierige deelneemsters heeft en Mondriaan een groep van negen.

Inzet vrijwilligers (ter ondersteuning van professionele docenten) in educatie in Den Haag

Taal aan Zee heeft in 2014 een stuurgroep geleid waar verder beleidsmakers van Mondriaan, L&S, de Bibliotheek Den Haag en de afdeling beleid gemeente Den Haag aan deelnamen. Doel was te onderzoeken hoe we willen omgaan met de inzet van vrijwilligers in de formele en informele educatie in Den Haag en wie welke rol zou moeten vervullen. Dit leidde in 2015 onder meer tot de pilot 'Samen kom je verder'. Deze pilot werd in opdracht van de gemeente Den Haag uitgevoerd door Mondriaan met als doel de activiteiten m.b.t. de inzet en scholing van taalvrijwilligers binnen de gemeente Den Haag af te stemmen en verder te ontwikkelen in samenwerking met de volgende partners:

- Taal aan Zee, als taalaanbieder met expertise op het gebied van inzet van vrijwilligers, uitvoerder van trainingen aan taalvrijwilligers en voorzitter van het Taalketenoverleg,
- Het Taalhuis en de taalpunten van de bibliotheek(filialen) in Den Haag,
- Taal voor het Leven van L&S.

Samen met de partners kon zo een 'samenhangende keten' worden gevormd voor trainingen voor alle taalvrijwilligers bij de taalaanbieders die deel uitmaken van de Haagse Taalketen.

Onder deze titel zette Mondriaan zich ook in voor een belangrijke innovatie binnen het eigen taalonderwijs. Door meer taalvrijwilligers op verschillende wijzen mee te laten draaien in het onderwijs van Mondriaan komt er meer contacttijd met deelnemers, meer persoonlijke aandacht en differentiatie in en na de les.

De pilot behelste:

1. Inventarisatie van de huidige situatie m.b.t. inzet van taalvrijwilligers in Den Haag
2. Aanvullend op de basistraining taalvrijwilligers van Taal voor het Leven, uitgevoerd door Taal aan Zee, bepalen en ontwikkelen van vervolgscholingen/workshops voor taalvrijwilligers.
3. Het gezamenlijk werven en scholen van nieuwe taalvrijwilligers
4. Het matchen van taalvrijwilligers die deelnamen aan de basistraining op basis van hun behoeften, mogelijkheden en profiel met de taalorganisaties.
5. (Verder) realiseren van een combi-onderwijsaanbod (docent en vrijwilliger) bij Mondriaan, zowel kwalitatief als kwantitatief.

Het resultaat van de pilot was dat er tussen september en december 2015 28 vervolgscholingen/workshops uitgevoerd zijn, waarbij 186 keer is deelgenomen door 82 verschillende taalvrijwilligers van 14 verschillende taalorganisaties.

Taal aan Zee voerde een aantal vervolgscholingen/workshops uit.

Taal aan Zee nam ook het matchen van de taalvrijwilligers voor haar rekening en heeft 106 vrijwilligers succesvol gematcht met diverse (taal)organisaties in Den Haag (zie deel 2) waaronder Mondriaan. De combi docent & vrijwilliger bleek zo succesvol dat Mondriaan voor 2016 streeft naar het inzetten van minimaal 100 vrijwilligers naast de professionele docenten. Taal aan Zee zal deze vrijwilligers gaan werven en opleiden en de vervolgscholingen/workshops gaan uitvoeren.

Haags Taalketenoverleg

Taal aan Zee bereidt dit overleg voor met de kerngroep bestaande uit Taal aan Zee, Mondriaan, Stichting Yasmin en Taal voor het Leven. Taal aan Zee verzorgt de uitnodiging, agenda met benodigde stukken, het voorzitterschap en de verslaglegging. Taal aan Zee draagt ook zorg voor uitwisseling en verbinding en faciliteert waar nodig. In 2015 is het taalketenoverleg vier keer bij elkaar geweest. Er namen ruim 20 Haagse organisaties aan deel. Een belangrijk onderdeel van de bijeenkomsten was ook dit jaar weer de uitwisseling en afstemming van activiteiten. Andere belangrijke onderwerpen waren het onderzoek naar Taal in de Buurt en het Taaloffensief van de gemeente, de Taaleis in de Bijstand, de voortgang van de basis- en verdiepingstrainingen voor taalvrijwilligers en de voortgang van het Taalhuis.

Landelijke samenwerking

Het Begint met Taal

Taal aan Zee zoekt niet alleen de samenwerking in Den Haag, maar bundelt ook landelijk de krachten. We zijn aangesloten bij de landelijke koepel van taalcoachingsorganisaties, Het Begint met Taal (hierna te noemen HBT). Samen met HBT en de collega-organisaties uit Amsterdam, Rotterdam en Utrecht zetten we ons in om het belang van taalcoaching door vrijwilligers landelijk politiek op de kaart te krijgen. De G4 was samen aanwezig bij de kick-off van het kabinetsprogramma Tel mee met Taal 2016-2018. Met dit nieuwe actieprogramma willen de departementen OCW, VWS en SZW gezamenlijk tegengaan dat mensen met een beperkte taalvaardigheid aan de kant komen te staan en tevens het lezen bevorderen. Directeur Ingrid Suasso voerde samen met directeur van HBT, Sylvia de Groot Heupner, gesprekken met Tweede Kamerleden in de periode dat de Wet Educatie aan de orde was in de Tweede Kamer.

Ook ontwikkelden we gezamenlijk plannen tot fondsenwerving. Zo is een project 'Gezondheid en Taal' ontwikkeld dat we bij een aantal zorgverzekeraars en fondsen hebben ingediend, vooralsnog helaas zonder resultaat. In 2016 zullen we een nieuwe poging wagen en het plan in aangepaste vorm indienen.

Ook in 2015 werden we weer door Het Begint met Taal gevraagd trainingen te geven in het land. In 2015 gaven twee van onze betaalde medewerkers training bij taalorganisaties in Pijnacker, Delft, Middelburg, Berkel en Rodenrijs, Gouda en Den Haag (bij Gilde Samenspraak).

Overige samenwerkingspartners

Meer aandacht voor vluchtelingen (vanaf september)

Wij spraken op informatieavonden in de Lukaskerk voor vrijwilligers die iets voor vluchtelingen-(werk) wilden doen. We waren aanwezig in Humanity House bij een thema-avond en op andere evenementen speciaal voor vluchtelingen (oa in november in Bezuidenhout en bij de manifestatie Welkom hier). Via de website www.ikwilietsdoenvooreenvluchteling.nl bereikten wij geïnteresseerden.

Deel 6 PR/communicatie/werving

Dit jaar was een bijzonder jaar met veel aandacht voor de vluchtelingenstroom naar Nederland. Vooral tegen het einde van het jaar was er veel publiciteit rondom de vluchtelingenproblematiek in het algemeen en de tijdelijke noodopvang in het voormalig ministerie van SZW in het bijzonder. Veel geïnteresseerden wilden zich inzetten voor Nederlandse les aan vluchtelingen en asielzoekers. We werden overspoeld met aanmeldingen van vrijwilligers en cursisten. Voor de werving van geïsoleerde anderstalige vrouwen moesten we juist wel de wijken in. We bespreken het in dit deel.

Voorlichting en werving

Voorlichting en werving blijft belangrijk, vooral om onze doelgroep geïsoleerde vrouwen te bereiken. Voorlichting is onder andere gegeven aan wijkverpleegkundigen, buurtcentra, welzijnsorganisaties, stagiaires van Spel aan huis en een aantal sociaal wijkteams (Centrum, Moerwijk en Escamp).

We hebben geworven op de participatiemarkt in De Mussen (speciaal voor vrouwen in Schilderswijk), op het Escampfestival, het Bevrijdingsfestival en bij Afrikaanse migranten aan zet. Werving van de doelgroep gebeurde ook door flyers te verspreiden bij huisartsenpraktijken, apotheken, buurthuizen en tandartspraktijken.

In de week van de alfabetisering, begin september, stonden wij met andere taalaanbieders op de taalmarkt in het Taalhuis van de Centrale Bibliotheek. Voor de werving van vrijwillige taalcoaches binnen ministeries van OCW, SZW en VWS deden wij diezelfde week een pitch tijdens de taallunch Tel mee met Taal.

We merkten dat meer vrijwilligers via de zoekmachine van Google bij onze site terecht kwamen en zich aanmeldden. Het Google Ad Grants programma heeft daar goed bij geholpen (zie deel 8). We stonden tijdens het begin van de vluchtelingencrisis al snel vermeld op de website www.ikwilietsdoenvooreenvluchteling.nl. Dat heeft ons extra aandacht en ook extra vrijwilligers opgeleverd die graag iets voor vluchtelingen wilden doen.

Via L&S, het Taalhuis en Mondriaan werden taalvrijwilligers ook vaker naar ons doorgestuurd. Via de site www.denhaagdoet.nl van PEP hebben we dit jaar juist veel minder nieuwe vrijwilligers geworven.

Media

We hielden vrijwilligers, cursisten, politiek, samenwerkende organisaties en andere belangstellenden via nieuwsbrieven, nieuwsberichten, onze website en social media op de hoogte van het beleid en de activiteiten van Taal aan Zee. Ons nieuws werd vooral digitaal verstuurd. Ieder kwartaal ontvingen onze vrijwilligers een uitgebreide nieuwsbrief via Mailchimp. Het hele jaar door werden kortere digitale nieuwsberichten gestuurd, naar vrijwilligers en naar relaties.

Opvallend: *Via social media bereiken we steeds meer mensen. We hebben 1100 volgers op [Twitter](#) en 335 volgers op [Facebook](#). Via [Facebook](#) bereikten we soms 1500 bezoekers per week. Op [Twitter](#) kregen we veel interactie op sommige tweets: 6000 bezoekers keken bijvoorbeeld naar een foto van de opening van de week van de alfabetisering. [LinkedIn](#) loopt nog iets achter met 100 volgers.*

Deel 7 Financiën

7.1 Financieel verslag

We hebben 2015 afgesloten met een klein negatief saldo van € 1.455. Dit is het saldo van verschillen met uiteenlopende oorzaken. Dit negatieve saldo is ten laste van het *eigen vermogen* gebracht. Aan het eigen vermogen zijn evenwel toegevoegd enkele donaties ten bedrage van (totaal) € 30.000 die ontvangen zijn om te besteden aan een speciaal doel. Als gevolg van het tekort en de donaties steeg het eigen vermogen per saldo van € 73.633 naar € 102.178.

De lasten en baten van Taal aan Zee in 2015 waren:

In €	Werkelijk 2015	Begroting 2015	Werkelijk 2014
Lasten			
Personeel	495.552	475.800	520.984
Huisvesting	86.391	84.950	79.236
Bureau en organisatie	37.856	31.600	33.652
Kosten fusie	-	-	38.590
Projecten	18.232	-	25.690
Cursisten	23.212	20.900	14.236
Vrijwilligers	39.069	28.400	27.380
Totale lasten	700.312	641.650	739.768
Baten			
Subsidies	594.000	531.500	589.497
Fondsen	-	47.400	37.427
Overige inkomsten	104.857	62.750	69.786
Totale baten	698.857	641.650	696.710
Saldo baten en lasten	- 1.455	-	- 43.058

De balans van Taal aan Zee zag er eind 2015 als volgt uit:

In €	2015	2014
Activa		
Inventaris	401	2.023
Te vorderen posten	43.279	11.690
Geldmiddelen	139.161	114.852
Totale activa	182.841	128.565
Passiva		
Eigen vermogen	102.178	73.633
Voorziening transitievergoedingen	3.900	-
Te betalen posten	76.763	54.932
Totale passiva	182.841	128.565

Bovenstaande cijfers zijn ontleend aan de jaarrekening 2015 van Taal aan Zee. Deze jaarrekening is door een onafhankelijke accountant gecontroleerd en van een goedkeurende verklaring voorzien.

7.2 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Accountantskantoor Remmerswaal Wassenaar bv

Raadhuislaan 4
2242 CP Wassenaar
Telefoon 070 511 93 43
Telefax 070 511 90 06

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Het bestuur van Taal aan Zee
Brouwersgracht 50
2512 ER Den Haag

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit financieel jaarverslag opgenomen jaarrekening 2015 van Taal aan Zee te Den Haag gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2015 en de staat van baten en lasten over 2015 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Identificatie

De gecontroleerde jaarrekening 2015 opgenomen in dit jaarverslag van Taal aan Zee 2015 te Den Haag sluit met een balanstotaal per 31 december 2015 van € 182.841, een totaal lasten van € 700.312, een totaal baten van € 698.857 en een exploitatieresultaat van negatief € 1.455 over 2015.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van Taal aan Zee is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven beide in overeenstemming met in Nederland algemene aanvaardbare grondslagen voor financiële verslaggeving en de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 "Organisaties zonder winststreven" en in overeenstemming met de beleidsregels toepassing Wet normering bezoldigingstoppfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector (WNT).

Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die voldoet aan de WNT-eisen van financiële rechtmatigheid, zoals opgenomen in het Controleprotocol WNT in de Beleidsregels toepassing WNT.

Het bestuur is voorts verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van de WNT-eisen van financiële rechtmatigheid mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden en de Beleidsregels toepassing WNT, inclusief het controleprotocol WNT. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de instelling. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het bestuur van de instelling gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Voorts is onze controle uitgevoerd conform de door de Dienst Onderwijs, Cultuur en Welzijn van de gemeente Den Haag opgestelde subsidievoorwaarden, opgenomen in de Richtlijnenbrief financiële verantwoording subsidies 2015. Door de toepassing van dit protocol is door ons in het bijzonder onderzocht dat voor alle relevante, verantwoorde subsidiestromen de bepalingen in de vigerende Algemene Subsidieverordening van de gemeente Den Haag zijn nageleefd.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Taal aan Zee per 31 december 2015 en van het resultaat over 2015 in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving en de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 "Organisaties zonder winststreven". Tevens zijn wij van oordeel dat de in de jaarrekening opgenomen subsidies van de Gemeente Den Haag zijn besteed overeenkomstig de ASV, waarmee de rechtmatigheid van deze subsidies is vastgesteld.

Voorts zijn wij van oordeel dat de jaarrekening in alle van materieel belang zijnde aspecten voldoet aan de WNT-eisen van financiële rechtmatigheid, zoals opgenomen in het Controleprotocol WNT in de beleidsregels toepassing WNT.

Wassenaar, 20 april 2016

Accountantskantoor Remmerswaal Wassenaar B.V.

E. Verhoogt
Accountant-Administratieconsulent

7.3 Subsidies en fondsen

Taal aan Zee werd in 2015 voor een belangrijk deel gesubsidieerd door de gemeente Den Haag. Daarnaast waren er inkomsten in het kader van de samenwerking met en advisering aan derden, inschrijfgelden cursisten en deelnemers en giften en donaties. Hieronder een aantal inkomsten nader toegelicht.

Inschrijfgeld

Het inschrijfgeld voor de lessen “In de wijk” bedraagt € 25. Deelname aan de cursussen van de unit “Centraal” kost € 25 per cursusjaar, te betalen bij de start van de les. Daarnaast betalen cursisten hun eigen lesmateriaal.

Giften en donaties

In mei 2015 kreeg Taal aan Zee een schenking van € 25.000 uit een nalatenschap van een tante van een van onze vrijwilligers. Een geweldig bedrag dat we ten goede willen laten komen aan de doorstroom van cursisten naar vervolgeducatie. Tevens ontvingen we van stichting Adullam € 5000 te besteden aan activiteiten voor de deelnemers en/of vrouwelijke cursisten. Voor het eerst kwamen er ook twee anonieme donaties van €500 en €20 via www.geef.nl. Ook waren er donateurs die een maandelijks of eenmalige bijdrage deden. We zijn heel blij met al deze blijken van betrokkenheid van particulieren en stichtingen bij de doelgroepen van Taal aan Zee.

Overige bijdragen

Google Ad Grants-programma

Via Stichting Laluz werden wij in juni uitgenodigd voor een informatiemiddag bij Google over hun programma Google Ad Grants. Ad Grants is de non-profitversie van AdWords, het online advertentieprogramma van **Google**. Wij ontvangen sinds 2015 een tegoed voor het gratis weergeven van AdWords-advertenties op pagina's met zoekresultaten van Google. Het gratis adverteren via Google Grants programma lijkt te werken. Vooral nieuwe vrijwilligers geven aan dat ze ons gevonden hebben via een zoekopdracht bij Google.

Haagse Uitdaging

Via de Haagse Uitdaging kregen wij tien flip-overs te leen voor de lessen in de noodopvang. Wij danken hiervoor de volgende bedrijven: Gezonde Zaken, Sales Magazine en Rabobank Haaglanden.

Deel 8 **Blik op de toekomst**

Het afgelopen jaar was enerzijds het jaar van consolideren en goed regelen van alle zaken die we in het eerste fusiejaar in gang hebben gezet. Tegelijkertijd een jaar waarin we nieuwe activiteiten ontplooiden die pasten in de ambities die we bij aanvang van de fusie hadden geformuleerd.

Voor 2016 staan de volgende doelen in het beleid en de aanpak van Taal aan Zee Centraal:

- De organisatie functioneert efficiënt, flexibel en daadkrachtig, waardoor Taal aan Zee kwalitatief en getalsmatig in staat is om in de komende jaren niet alleen haar markt- en financiële positie te behouden, maar ook geleidelijk uit te breiden.

De basis om dit doel te bereiken hebben we in 2015 gelegd en daar wordt door het bestuur, de betaalde medewerkers en vrijwilligers op voortgebouwd.

- Naast continuering van bestaand aanbod, vervolg geven aan, vernieuwend dan wel nieuw vraaggericht aanbod (innovatie en uitbreiding); om coproducties dan wel samenwerkingsproducties met andere educatieve instellingen/organisaties én om uitbreiding van financiële middelen en mogelijkheden. Het betreft met name een aanbod dat uniek ten opzichte van en/of aanvullend op andere aanbieders is.

We willen ons samen met andere taalaanbieders gaan verdiepen in het aanbod voor de grote stroom vluchtelingen waar ook Den Haag mee te maken heeft. In de dagelijkse praktijk van Taal aan Zee zien we de instroom groeien en de doelgroep veranderen. We hebben ook voor 2016 extra middelen van de gemeente Den Haag gekregen om die instroom op te kunnen vangen en ondanks dat blijft de wachtlijst stijgen. We zitten bijna op onze maximaal haalbare capaciteit. We zien dat de inburgeringspraktijk verandert en velerlei partijen een aanbod doen voor vluchtelingen. Tegelijkertijd maken we ons ook zorgen over een grote groep vluchtelingen die (als we ons daar niet snel voor gaan inzetten) als verloren generatie kan worden aangemerkt doordat zij afhankelijk blijft van bijstand en niet doorstroomt naar opleiding of werk. Taal aan Zee neemt daarom het initiatief om te komen tot samenwerking en afstemming met (taal)aanbieders die zich op statushouders richten. We starten een oriënterende/inventariserende ronde gesprekken met als doel inzichtelijk te krijgen wie wat precies aanbiedt en welke behoefte er is aan extra/aanvullend aanbod (taal/participatie). En of er bereidheid is te komen tot samenwerking. Op basis daarvan wordt waar nodig het aanbod van Taal aan Zee aangepast en willen we samen met andere organisaties en de gemeente Den Haag (en/of arbeidsmarktregio Haaglanden/Zuid Holland Centraal) komen tot een 'masterplan' statushouders waarmee bewerkstelligd kan worden dat een grote groep, veelal jonge mensen, een beter toekomst tegemoet gaat in Nederland.

Verder onderzoeken we ook de mogelijkheid tot het opzetten van een 'vluchtelingenacademie', een initiatief om hoog- en midden opgeleide vluchtelingen meer kansen te bieden op een carrière in Nederland.

- Het verder ontwikkelen van de activiteiten op het gebied van expertise en kennisoverdracht middels een 'kenniscentrum'. Tevens onderzoek bij andere gemeenten in de regio naar mogelijke behoefte aan een door Taal aan Zee te bieden aanbod, o.m. via dit 'kenniscentrum'.

We willen de expertise van Taal aan Zee nog meer gaan inzetten om andere organisaties en/of gemeenten te ondersteunen bij het lesgeven aan bijzondere doelgroepen met vrijwilligers.

De activiteiten die we op dit gebied al doen, het geven van de basistraining taalvrijwilligers en trainingen aan bij HBT aangesloten organisaties in het land, zetten wij uiteraard voort en bouwen wij zo mogelijk verder uit.

- Taal aan Zee heeft als maatschappelijk relevante en betrokken organisatie een actieve, centrale en zichtbare positie voor wat betreft het verzorgen van een educatief aanbod gericht op migranten en/of laaggeletterden met én door vrijwilligers. Het aanbod dat Taal aan Zee verzorgt voldoet aan de vraag van de doelgroepen.

Met dit laatste doel verwoorden we eigenlijk alles waar Taal aan Zee voor staat. We willen ook in 2016 en verder voldoen aan de grote vraag naar educatie door de doelgroepen waar Taal aan Zee zich op richt zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen en hun participatiekansen vergroten.

Colofon

Jaarverslag 2015 nr. 2

Aan het jaarverslag werkten mee:

Eline van Oord, Eric van Veldhoven en Ingrid Suasso de Lima de Prado (tekst en vormgeving), Rob Wiegman (voorwoord), Jurrie Vos (financieel verslag), Sylvia Eijking en Marlon Nugteren (foto's).

Oplage papieren versie: 50

Het jaarverslag is een uitgave van:

Stichting Taal aan Zee

Brouwersgracht 50

2512 ER Den Haag

070-3456005

www.taalaanzee.nl

info@taalaanzee.nl

Rekeningnummer: NL44INGB 0006289290

KvK nummer: 59007931

Belastingnummer: 853277199

Kijk voor het volledige jaarverslag in kleur op:

www.taalaanzee.nl/jaarverslag2015

www.issuu.com/taalaanzee

